AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ
ՍԻՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Դ.
ՕՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՈՒՐԲԱԹ ՅՈՒԼԻՍ 28 1933
[illegible] ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ պէտք է [illegible] թերթիս [illegible] | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 102 (940)

ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Որո՞նք պիտի հեռացուին սահմանային շրջաններէն

«Լը Արէօր»ի այսօրուան թիւին մէջ կը կարդանք.—

Թուրքիոյ և Ֆրանսայի միջև սկսող բանակցութիւնները սահմանային խնդիրներու շուրջ վերջացած են և ստորագրուած է համաձայնագիրը։

Այս նոր համաձայնագիրը շատ կարևոր է և նշանակալից, մանաւանդ անոր համար, որ ան պիտի նպաստէ և պիտի վերջացնէ սահմանային դէպքերը։ Ըստ այդ համաձայնագրի, պիտի հեռացուին սահմանային շրջաններէն այն բոլոր տարրերը, որոնք Թուրքիոյ և իր դրացի ու հովանաւոր պետութեանց յարաբերութիւնները խանգարելու կամ պղտորութիւն յառաջացնելու կը ծառայեն, նպաստելով սահմանային շրջաններու անապահովութեան։ Այժմու թրքական սահմանէն ներս գտնուող և անապահովութիւն պատճառող տարրերը պիտի հեռացուին Թուրքիոյ ներսերը, իսկ Սուրիական սահմանին մօտ գտնուող և Թուրքերու կողմէ անբաղձալի նկատուածներն ալ պիտի քաշուին Սուրիոյ ներսերը։

Միւս կողմէ կը տեղեկանանք որ քիւրտ Խոյպուն կուսակցութեան պետերը, որոնք Թուրք հանրապետութեան դէմ պայքար կը մղէին և ամէն տեսակ ապստամբական շարժումներ կ'ուզէին ստեղծել, Պէյրութի թրքական հիւպատոսին դիմում կատարած են և ներում խնդրած Թուրքիա վերադառնալու համար, խոստանալով ոչ մէկ անհնազանդութիւն յարուցել յետ այսու Թուրք հանրապետութեան դէմ։

Միևնոյն ատեն կ'իմանանք որ Ճէլատէթ և Քէմրան Պէտրխաններ պատրաստութիւն կը տեսնեն հեռանալու համար Սուրիայէն։

Վերջին թղթաբերով հասնող թրքական թերթեր կը հաղորդեն որ կառավարութիւնը դիւրութիւններ պիտի ցուցնէ, Թուրք անկախութեան տօնի տարեդարձին առթիւ, Թուրքիա վերադառնալ ուզող հայերու և ընդդիմադիր Թուրքերու։ Եթէ ճիշդ է այս լուրը մեր երկրէն բազմաթիւ օտարականներ պիտի մեկնին դէպի Թուրքիա եւ քիչ մը աղատ շունչ պիտի առնենք։

Կը խօսուի նաև Սիւրէյա Պէտրխանի մասին, որուն հովանաւորեալ երկիրներ մուտքը արգիլուած է Թուրք կառավարութեան պահանջքին վրայ։

Այս նոր համաձայնագիրը կը շեշտէ բարեկամական կապերու ամրացումը երկու դրացի երկիրներու միջև։

ԵԹԷ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՄԸ ԾԱԳԻ ԱՆԳԼԻԱ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ՞ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԳՐԻ ՄԸ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ֆրանսացի յայտնի հրապարակագիր մը, խօսելով պատերազմի մը պարագային Անգլիոյ բռնելիք դիրքին մասին՝ կը գրէ.—

Վտանգի մը պարագային, կրնա՞նք վստահիլ Անգլիոյ օգնութեան վրայ։ Լօքարնօն, անտարակոյս առաւելագոյնն է անոր ինչ որ կրնայ տալ բրիտանական դաշնագիր մը։ Բայց կան բազմաթիւ Անգլիացիներ որոնք կը ցաւին այս ստորագրութեան համար։ Բանի՜ քանի անգամներ ըսուեցաւ որ, եթէ Սըր Էտուարտ Կրէյ 1914ին աւելի շուտ հասկցնէր թէ Անգլիա պիտի միջամտէր պատերազմին, Գերմանիա տեղի պիտի տար։

Ասիկա ճիշդ է. բայց եթէ նման պարագայ մը ներկայանայ, Անգլիա նորէն չպիտի հաւանի առաջուընէ յանձնառութիւն ընդունիլ։ Ասիկա չի նշանակեր թէ Անգլիա չպիտի միջամտէ երբ ատենը գայ. միայն թէ առաջուընէ չպիտի ըսէ ատիկա։ Անգլիացիները պարկեշտ մարդիկ են և իրենք զիրենք բարոյապէս աւելի կապուած կը զգան, երբ բան մը ստորագրած չեն։ 1914ին ի՞նչ «թուղթ» ստորագրած էր որ Անգլիա մեր կողքին կեցաւ։

Լոնտոնի կառավարութիւնը միշտ կ'աշխատի մինչև վերջին վայրկեանը ազատ պահել իր ձեռքերը և կ'ուրախանայ որ հանդիսատես պիտի ըլլայ պատերազմի մը պարագային։ Դժբախտութիւնը հոն է որ, ինչպէս երէկ, այսօր ալ մեր ապահովութիւնը կախուած է երկու բանէ.— մեր սեփական ուժէն և բրիտանական օժանդակութենէն։ Արդ, այս օժանդակութիւնը միայն այն ատեն կը տրուի մեզի, երբ մեր ուժը տկարանայ։ Այլապէս, կը վախնան մեզի օգնելէ։

Ասկէ պէտք է եզրակացութիւններ հանենք, և մանաւանդ գիտնանք թէ միամտութիւն է կարծել որ քաղաքական մեքենայութիւններով կարելի է բաժնել անգլօ-սաքսոն ընտանիքը։ Այո՛, Անգլիա եւ Մ. Նահանգները իրար կ'ատեն, բայց զանոնք իրարու դէմ հանելու փորձած ժամանակ, կրնանք զանոնք միպի դէմ միացնել։ Յիշեցէք Ուաշինկթընի նաւային խորհրդաժողովը, ուր մենք հաւատայինք թէ մաքիավելականութեամբ կրնանք բաժնել զանոնք, բայց ուր անգլօ-ամերիկեան պատուիրակութիւնները միացեալ ճակատ մը ցուցուցին մեզի։

Այնպէս որ, Մեծն Բրիտանիա երբեք չի կրնար ընդունիլ որ իրեն հետ ճակատ կազմենք Ամերիկայի դէմ։ Ընդհակառակն, եթէ Ամերիկա ընէ այս տեսակ առաջարկ մը, թերևս սիրով ընդունուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԺԱՆԱՊԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՏՐԱԿԱՆ ՈԳԻՆ

Հասարակական ձեռնարկ մը չկայ, որու խառնման ընթացքին չերևայ-տայ այն խտրական ոգին, որ արմատներ նետած է մեր սրտին մէջ։ Աւելի զատափետելի է, որ այդ խտրականութիւնը յաճախ կը դառնայ ոխակալութիւն, կը բզկտէ մեր ճիւղակոտոր ժողովուրդը և կը ջլատէ մեր ուժերը։

Գաղափարներու յղկուած պայքար, որու հետևանքով կը շահի հանրային գործը և կը պայծառանան մտքերը, չկայ դժբախտաբար։ Անհատական եսը գերագոյն է և կ'իշխէ ամենուրեք։ Փաստերը շատ են ակնբախ և հանրածանօթ։ Կը բաւէ յիշել միայն Պէյրութի մէջ գոյութիւն ունեցող երեսունէն աւելի հայրենակցութիւնները՝ պարագայուած գործնէութեամբ, դրամական սահմանափակ միջոցներով և մասնակի ձգտումներով։ Կարծէք թէ հայութիւն չկայ, այլ կայ միայն հայրենակցութիւն՝ նեղ ըմբռնումներով ու գործելաձևերով։

Այդ ցաւալի երևոյթը նկատելի է մեր կրթական ու դաստիարակչական գործին մէջ ևս։ Իւրաքանչիւր թաղ ունի իր վարժարանը, որ կը կրէ մեծ մասով հայրենակցական կնիք։ Յիշատակելի է նաև, որ երբեմն նոյն հայրենակիցներու մէջ ստեղծուած սնափառ վէճերու հետևանքով կ'առաջանան պայքարող կողմեր և, որպէս վրիժառութիւն, կը բաժնեն վարժարանը, ու «դպրոցութիւն» կ'ընեն մատաղ սերունդի գլխին։

Հեղինակութիւն ըսածը գոյութիւն չունի՝ ըլլայ անհատական, ըլլայ հաւաքական։ Բոլորն անխտիր հասարակական ասպարէզի գործիչներ են՝ յաճախ մեծերը ստորադաս։ Ամբարտաւանութիւնն ու անպատկառութիւնը բոյն է դրած հոգիներուն մէջ։ Կատարեալ բաբելոնեան խառնակութիւն։

Ջհասկցողին խօսք հասկցնելը դիւրին չէ։ Դժուարութիւնը առաւել ևս կը կրկնապատկուի, երբ որոշ դիտումով չեն ուզեր ըմբռնել ճշմարտութիւնը, ահանէլ իրողութիւնները։ Խաթարուած հոգիներու նպատակները շատ են մութ ու քողարկուած։ Եւ այդ բոլորը ձեռնտու է պղտոր ջուրերու անպիտան ձկնորսներուն։

Կան դէմքեր, յաճախ խմբակցութիւններ, որոնք միշտապէս կը խառնակեն հայ հանրային կեանքը, կը քանդեն հասարակական ձեռնարկները, կը խանգարեն ազգային իշխանութիւններու նախաձեռնութիւնները և կը սնցնեն բոլոր հանրօգուտ գործերն՝ անխտիր։ Բազմաթիւ են փաստերը և հանդիսատես՝ պաշտօնական շրջանակները։

Խօսք ըրինք հայոց վարժարաններուն մասին։ Ասոնց վարչութիւնները կ'աշխատին զատ-զատ։ Իւրաքանչիւրն ունի գործունէութեան նեղ սահման մը, աղքատ պիւտճէով։ Ուսուցչութիւնը չի ստանար համեստ վարձատրութիւն իսկ։ Շէնքերը խոնաւ ու խարխուլ՝ մեծ մասով աախտակաշէն։ Թաղական խորհուրդներն ու հոգաբարձական կազմերը յաճախ կոկորդ-կոկորդի։ Վէճ ու նախանձ վարժարանի շուրջ։

Ու բոլորը աղերսողի դերին մէջ։ Ու բոլորը ձեռքերը երկարած — «Ողորմեցէք պարոն, անտուն, անտէր աղքատներս»։ Անվերջ կը մուրան, մեր ժողովրդի քսակն անպատ համարելով։ Չի մերժեր մեր գթառատ հանրութիւնը։ Լա՞ւ է այդ, թէ՝ վատ։ Չգտանք ո գտապարտենք մեզ, մենք մեզի ենք, մեր ցաւը մեզ հետ։

Բայց կը մուրանք նաև օտարներէն։ Կը մուրանք անվերջ, անդադար։ Կուլանք, կ'աղերսենք։ Չենք գիտակցիր կամ չենք զգար, որ օտարներու մէջ արհամարհանք կ'առաջացնենք, և անոնք մեզ կը դիտեն, որպէս մուրացիկ ազգ մը։ Մենք մեզ յանկացուցած ենք խնդրողի և ոչ թէ պահանջատէրի դերը։ Եւ կարծես մխրճուած է մեր ազգային արժանապատուութեան գիտակցութիւնը։

Օտարի փողը գրպանելը, օտարներու դրամներով վարժարաններ ու հասարակական ձեռնարկներ պահելը ճարպիկութիւն կը նկատենք։ Յաճախ «սեւ կատու մըն ալ կ'անցնի» մեր միջ, օտարներէն ստացած նպաստներու անարդար բաշխման հետևանքով։ Մէկը շատ է ստացած, միւսը զրկուած է։

Որբաշխարհ մը ունինք, սնուած ու մեծցած նպաստամատոյցներու հաշուին։ Օտարը պահելով, մեծցնելով մեր բազմահազար ծնողազուրկ զաւակները, պատրաստած է կամ ալխատած է պատրաստել լաւ քաղաքացի, պետութիւններու գործող օրէնքներուն հնազանդ հպատակներ, բայց ոչ լաւ հայրենասէր, ազգային-քաղաքական վառ ձգտումներով։ Մարդն է պատրաստած, բայց ոչ հայ մարդը։

Ու գեռ կը շարունակուի այդ՝ նպաստընկալի նուաստացուցիչ դրութիւնը։

Ահռելի երկրաշարժ մը պատահեցաւ քանի մը տարի առաջ Ճապոնիոյ մէջ։ Աշխարհի բոլոր մասերէն փութացին օգնութեան։ Ճապոնացիներու ազգային հպարտութիւնը, սակայն, թոյլ չտուաւ ընդունիլ նիւթական ոևէ օժանդակութիւն ու մերժեցին՝ պատասխանելով.— մենք մեր վէրքերը կրնանք բուժել։

Եւ մենք — պնակի ժողովուրդ։ Հայոց ղեկավարութիւնը՝ անշըր յառած գանձանակին։

Յանցապարտը՝ հայ ղեկավարութիւնն է։ Ունինք միջոցներ՝ մեր «ինքզինք տապկուելու»։ Կրնանք մեր նիւթական բոլոր պահանջները բաւարարել, մանաւանդ կրթական գործը՝ բարեկարգել, ուսուցչութեան համար տանելի կացութիւն ստեղծել, միայն թէ յամառօրէն մշակուի որոշ համակարգութիւն, մատակարարման յատուկ ձև։ Վերջ տանել զատորոշ վէճերը, ամփոփուին ու կեդրոնանան հանրային գործերը կարող ու շիտակ ղեկավարութեան ձեռքը։ Եւ որ ամենագլխաւորն է, ունենանք ազգային արժանապատուութեան և պարտքի գիտակցութիւն։ Կարճ. մենք մեզ յարգել իմանանք, որպէսզի օտարներն ալ պատկառանքով մօտենան մեզ։

Ա. ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ

Փուանքառէ Զօրսերու Ուխտի մասին
ԱՆ ՄՈՒԹ ՉԻ ՏԵՍՆԵՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզ.— Փուանքառէ, որուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է, քաղաքական կացութեան մասին հետևալը յայտարարած է «Էքսէլսիօր»ի թղթակցին.

«Կացութիւնը այնքան գէշ չէ, ինչպէս կ'ուզեն ցուցնել այնքան քմահաճօրէն։ Կը կարծեմ թէ վտանգաւոր է անդադար վայրէքօնութիւն ընել, որովհետև ասիկա մեծ միջոցն է ցաւը շատցնելու, եթէ ոչ ստեղծելու»։

Խօսելով Զօրսերու ուխտի մասին, Փուանքառէ ըսած է.

«Ամէն ինչ կախուած է զայն գործածելու ձևէն։ Անոր արձանագրութիւնները նպաստաւոր կը թուին թէ՛ Իտալացիներուն, թէ՛ մեզի։ Շահը կը պահանջէ չթողուլ որ թիւրիմացութիւնները կուտակուին երկու երկիրներու միջև։ Կարդացի թէ, Միջերկրականի իր ճամբորդութեան ընթացքին, Տալատիէ մտադիր է հանդիպում մը ունենալու Մուսոլինիի հետ։ Ասիկա շատ լաւ գաղափար մըն է և կրնայ արդար կարգադրութիւններու յանգիլ թէ՛ Ֆրանսայի, թէ՛ Իտալիոյ համար»։

Սուէտիոյ Նախկին Զինուորներու Միութիւնը

Ծանօթ է որ 1915ին, Սուէտիոյ ապստամբութենէն վերջը, Սուէտացի ժողովուրդը փոխադրուեցաւ Եգիպտոս՝ ֆրանս. մարտանաւերու կողմէ։

Հոն իր ներկայացուցիչներու միջոցաւ խնդրեց ֆրանս. նաւային իշխանութիւններէն որ պէտք եղած զէնքերը տրամադրելով զինք դարձնէ զիրենք կռիւը շարունակելու համար թշնամիին դէմ։ Նաւային հրամանատարութիւնը նկատի առնելով այս պարագան իր կողմէ պէտք եղած դիմումները ըրաւ ֆրանսիզի կառավարութեան։ 1916ի վերջերը Նաւային հրամանատար Քոնթ Benoist d'Azy յայտարարեց Սուէտացիներուն.— Ձեր և մեր աշխատանքը իր արդիւնքը տուաւ. հրամանատար Romieu մօտերս հոս պիտի ժամանէ՝ Արևելեան Լէգէոնը (Légion d'Orient) կազմելու առաքելութեամբ։

Ուրեմն պէտք է ընդունիլ, որ Արևելեան Լէգէոնի projetին տուն տուող տարրը եղաւ Սուէտացի ժողովուրդը։ Առաջին գումարտակը (bataillon) կազմուեցաւ զուտ Սուէտիացիներէ և յետագային այս կորիզին վրայ աւելցան երկրորդ և երրորդ գումարտակները՝ կազմուած ամէն գաւառէ եկած հայ կամաւորներով։ Աս այժմ միտք չունիմ անդրադառնալու այս բանակին կազմութեան, գործունէութեան և մասնաւոր վերջաւորութեան վերաբերող քաղաքական երևոյթներուն վրայ։

Ծանօթ է որ 1921էն ի վեր աշխարհի չորս կողմերը ցրուած նախկին զինուորները աշխատեցան քով քովի գալ, կազմակերպուիլ և իրար օգնութեան երէկի եղբայրակցութիւնը շարունակել։ Գիտնալով հանդերձ որ այսօր շատ մը երկիրներու մէջ կազմակերպուած նախկին պատերազմիկներու շատ ազդեցիկ միութիւններ կան, որ իրենց ձայնը մեծ կշիռ ունի պետական քաղաքականութիւններուն վրայ. գիտնալով հանդերձ որ մերինին պէս խեղճ ազգի մը մէջ երկար տարիներով պատերազմի մէջ մարզուած, թրծուած նախկին զինուորներու շատ արժէքաւոր տարր մը կը ներկայացնեն մեր վաղուան յոյսերուն իրականացման համար. կը մնայ ցաւ յայտնել մեր ազգային իշխանութիւններուն՝ ասոնց հանդէպ ունեցած իրենց անտարբերութեանը։

Սուէտիոյ մէջ կազմուեցաւ Նախկին կռուողներու միութիւն մը որ կ'ուզէ յարաբերութեան մէջ մտնել բոլոր համանուն քոյր մասնաճիւղերու հետ։ Իրարօգնութեան և մարտական ոգին վառ պահելու համար ձեռնարկուած այս աշխատանքը գովելի պէտք է գտնեն ազգային իշխանութիւնները և անտարբեր չմնան։

Ֆրանսական նախկին պատերազմիկներու մասնաճիւղերէն կը խնդրենք որ յետ այսու զուրգուրոտ վերաբերում ցոյց տան դէպի իրենց երէկի ընկերները որ անցեալին մէջ մէկ դրօշակի տակ կռուելով արիւնի եղբայրակցութիւն յառաջ բերին։

Եւ այսօր, հակառակ բոլոր զրկանքներուն և յուսախաբութիւններուն, այդ անտակամ ազները պատրաստ են նոյն դրօշին տակ արիւն թափելու՝ եթէ հարկը պահանջէ։

Ինծի անբացատրելի կը մնայ այն պաղ վերաբերումը զոր Լիբանանի առաջինները ցոյց կուտան առհասարակ բոլոր հայերու հանդէպ։ Արդեօք կը մոռնա՞ն, որ այս երկու քոյր ժողովուրդները հաւասարապէս կը տառապէին երէկ՝ նոյն բանակալ տիրապետութեան տակ։ Մեր ճիգերը չմիացուցի՞նք երէկ, Թուրքին լուծէն ազատուելու համար, միևնոյն բանակի շարքերուն մէջ։ Հայ զինուորները իրենց արիւնը չթափեցի՞ն 1918ին, Սուրիոյ գաշտերուն վրայ՝ այս երկրի ազատագրութեան համար։ Արևելեան Լէգէոնի հայ գումարտակները չէի՞ն որ առաջին անգամ Պէյրութը գրաւեցին և ամիսներով իրենց բերնին հացն ալ տալով կերցուցին տեղացի ժողովուրդին՝ որ բառին բովանդակ առումով սովամահ՝ անդունդին եզերքը հասած էր։

Ս. ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ

24 Յուլիս 1933, Պէյրութ

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՈՒԺԻՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Գ.

Ինչպէս նախորդին յիշեցինք մարմի մը ուժը կ'սպառի անոր գործածութեամբը. այսօր պիտի աշխատինք բացատրութիւնը տալ այս հարցումին.ուժը ի՞նչպէս կ'սպառի։

Մայր բնութիւնը իր պարգևներուն մէջ չափազանց ինքնայատուկ է. ուժ չի տար անոնց՝ որոնք չեն կրնար սպառել զայն. այս բնութեան մէջ անխեղի օրինակ մըն է։ Աւոր ճիշդ հակառակը, բնութիւնը շատալ է տալու մեզ այն բոլոր անոնց՝ որոնք սպառելու և կամ տալու արուեստը գիտեն։ Ուրիշ խօսքով, ունեցողին կուտայ և չունեցողին ունեցածն ալ կ'առնէ։

Կեանքը որևէ կերպով արտայայտութիւն կը պահանջէ. այն կեանքը որ արտայայտուիլ չի գիտեր և չարտայայտուիր, ամլութեան կը դատապարտուի։ Անգործութիւնը ծուլութիւն առաջ կը բերէ և ծուլութիւնն ալ կեանքի կենսունակութիւնը կը մեռցնէ։ Աննպատակ կեանք մը յոգնեցուցիչ և անտրամաբանական կեանք մ'է։

Բնութիւնը տալու և արտադրելու արուեստը չգիտցողին բնաւ չի տար։ Պաղեստինի մէջ երկու փոքրիկ ծովեր կան. ասոնցմէ մէկն՝ Գալիլիոյ կապուտակ և անուշահամ ծովն է, իսկ միւսը՝ Յուդայի դառնահամ և աղի ծովն է։ Բընագէտները այս երկու ծովերն ալ քննած և իրր արդիւնք իրենց քննութեանց սա՛ գիտական և բնական մեծ օրէնքը գտած են. թէ Գալիլիոյ ծովուն ջուրը անուշ է և թարմ, որովհետև ո՛չ թէ միայն նոր ջուր կ'ընդունի, այլ իրմէ միշտ ջուր դուրս կ'երթայ և այդ իսկ պատճառաւ ան իր մէջ կը պարունակէ ամէն տեսակ կեանք. հոն կայ հարուստ բուսականութիւն մը և զանազան տեսակ կենդանիներ։ Անոր շրջակայքը կը գտնուին առողջարար պտուղներ եւ գեղատեսիլ անտառակներ։ Իսկ Մեռեալ Ծովը մեռեալ է ո՛չ թէ անոր համար որ նոր ջուր չընդունիր, այլ իր ջուրը դուրս տալու ելք մը չունի։ Ահա ատոր համար է որ ան մեռեալ է եւ կոչուի. անոր մէջ ո՛չ կենդանի եւ ո՛չ ալ բոյս կրնայ ապրիլ, որովհետեւ անոր ջուրը չափազանց աղի եւ ուժգնօրէն ալ լեղի է։ Աւելին կայ. ան իր մէջ կեանք չունենալէն զատ, կեանք չկայ նաեւ մըղոններով տարածութեան մը վրայ. այդ ընդարձակ տարածութեան վրայ, զոր աղի անապատ մըն է, կանանչ բոյսի մը գլուխը տեսնել հրաշք մըն է. հոն այցելողները այս պիտի սաւրգէին իրենց իսկ ականատես փորձառութեամբը. այս գործն մեր հոն եղած ատեն զայն նըշմարեցինք. միակ կանաչութիւնը զոր կրնաս տեսնել, Յորդանան գետին հովիտին մէջ է։

Արդ, ըստ բնութեան անեղծանելի օրէնքին տուր որպէսզի ստանաս. «մարդիկը միշտ առողջ է եւ հզօր որովհետեւ ան իր ուժերը միշտ կ'ստանայ, կ'սպառէ. շատ մը բժիշկներու դեղագիրը եղած է. ազնա՛ եւ գործէ՛»։

Աշխարհի վրայ չկայ գանձ մը որ ըլլայ այնքան թանկարժէք եւ հազուագիւտ որքան է պահեստի ուժը. պահեստի ուժը մեր պահակն է. մեր պաշտպանն է. թէ՛ ակնկալուած եւ թէ՛ ալ անակնկալ դէպքերու եւ պատահարներու մէջ ան մեր հզօր պաշտպանն է. ցանկապատին վրայէն սուրացող մարդիկը իր կեանքը այդ պահեստի ուժին կը պարտի։ Կեանքը լի է այսպիսի հրաշալի դրուագներով։

Ի՞նչպէս կրնանք այս ուժի մթերա-

Նոցը լաւ եւ թարմ պահել. հոգեբանին ծինլոզութիւնը այդ մասին ա՛ է. «Հանգիստ ըրէ՛»։ Հոս «Հանգիստ» ըսելով միայն ֆիզիքապէս հանգչիլ ըսել չուզեր, այլ անոր հետ միասին նաեւ ունենալ մտքի խաղաղութիւն եւ հոգիի անդորրութիւն։ Ցոցնութեան մասին խօսելու ատեն տեսանք որ մարմին հանգիստը վրդովող ամենամեծ պատճառներէն մին մտքի անհանգստութիւնն էր՝ այսինքն, հոգ, վիշտ, կասկած, նախանձ, վախ եւլն. կրնան մարմին հանգիստն ու անդորրութիւնը խանգարել։ Մինչ իր կարողութենէն կատարած՝ և իր յաջողութեանը վրայ չի վստահող մէկը յոգնած մէկն է և. իրապէս իր կեանքին հաւատքն ու վստահութիւնը կը պակսի. այդ կեանքը տանիլ գրեթէ անտանելի կը դառնայ։

Որեւէ ակարութիւն, ուրիշ, մտքի անհանգստութիւնը՝ և զօրութիւնն ալ անոր հանգստութենէն յառաջ կուգայ։ Շատ անգամ երկար գործելէն մարդ չի յոգնիր եթէ լաւ և առողջ տրամադրութեան մը տակ կը գործէ. այսինքն, երբ ան գիտէ իր մտքէն վանել բոլոր մտավախութիւնները և օրւան վախերը։ Կ'ըսուի թէ Թովմաս Ա. Էտիսըն, աշխարհի է՛ն մեծ հնարիչներէն մին, միայն չորս ժամ բաւական կը սեպէր քնանալու համար. 18 ժամէն պակաս չէր աշխատեր. էտիսըն գործելու ատեն ուրիշ բաներու մասին չէր խորհեր. և ոչ ալ թող կուտար որ իր միտքը անպէտ բաներով խճողուի և ահա հոս է անոր յաջողութեան գաղտնիքներէն թերեւս է՛ն մեծագոյնը և գարմանալին։ Անգլիացի մեծանուն դիւանագէտը, Կլատսթոնի համար ալ կ'ըսուի թէ իր ուժին գաղտնիքը անոր մտքի հանգստութեան մէջ կը գտնուէր։ Նաբոլէոն, հակառակ իր աշխարհակալութեան մեղձուկներին հանգստութեան գլուխ մը ունէր և այդ պարզութիւնն էր որ պատերազմի դաշտին վրայ կ'իշխէր բաներուն և կ'ապրէր իր գինուորներուն հոգիներուն մէջ. իր չատ մը յաջողութեանց գաղտնիքը ինքնավստահութեան մէջ կը գտնուէր։

Կ'արժէ ուրեմն հանգչիլը սորվելու և խրախնելու արուեստին տիրանալ։ Շատեր 5 կամ 10 վայրկեան օրուան ընթացքին քնանալով տեղին ուժի տէր. նալինին բացայայտ է. Միշտերուան քունէն զրկուող և այդ թանկարժէք ժամերը ուրիշ կերպով չարագործել ուզող մէկը թող չի խորհի թէ կը շահի. այո, թերեւս նիւթապէս և անտեսապէս շահի, բայց միւս կողմէն ֆիզիքապէս եւ մտաւորապէս տկարանալ կը կորսնցնէ. կամքի անկախ պատճառներով իր թանկարժէք քունէն զրկուող մէկը անպայման օրուան ընթացքին անոր պակասը լրացնելու է. բայց քնանալով միայն հանգչիլը չի բաւեր. քնանալ պէտք է։ Տե՛ս Շէյքսփիր, իր գլուխ գործոցներէն եղող «Մագպէթ»ի մէջ ի՛նչ կ'ըսէ.— «Քունը հոգածու էութեան միջոցաւ քայքայուած կեանքը կը հիւսէ. քունը հանապազօրեայ կեանքի մահն է. վնասուած միտքին միակ բալասանը եւ կեանքի խրախճանքին գլխաւոր եւ գերագոյն սնուցիչը»։

Իր մէջ կեանք պարունակող ամէն առարկայ իր հանգչելու ժամանակն ու միջոցը ունի. սիրտը զոր կը խորհինք թէ բնաւ դադար չունի եւ անոր դադարը մահ կը նշանակէ, այդպէս չէ. ան իր հանգիստի ժամանակն ունի. իւրաքանչիւր շարժէ անմիջապէս վերջ զար մեզի անզգալի է ան կը հանգչի։

Ջիղերն ալ իրենց հանգիստի ժամանակն ունին եւ այդ հանգիստի երկվայրկեաններուն մէջ է որ կը վերագտնեն իրենց սպառած ուժը։

Այս բնախօսական եւ անփոփոխելի օրէնքները մեզի կը սորվեցնեն մտքի հանգստութեան եւ հոգիի անվրդովութեան սկզբունքները, նաեւ մարմնի կատարեալ հանգստութիւնը։ Մեր արդամղրութեան տակ դրուած է մեծ եւ ահագին ուժ մը. բայց այդ ուժը գործածելու գաղտնիքը պէտք է գիտնալ եւ անոր օրէնքները ճանչնալ։

Կեանքը երաժշտութեան պէս իր լռութեան եւ ձայնարկութեան չափերն ունի. կեանքը իր գործելու եւ հանգչելու ժամանակն ունի. հանգիստի կեանքը մենաստանին մէջ ապրող ճգնաւորին կեանքը չէ, այլ հանրութեան եւ ժխորին մէջ՝ բայց հանդարտ մտքով եւ անվրդով աշխատող կեանքն է։ Ճանչնանք այդ կեանքը. իւրացնենք զայն։

Պէյրութ Մ.Հ. ՄԱՐԿԱՆԵԱՆ

ԼԱԹԱՔԻՈՅ ԱԶԳ. ԿԵԱՆՔԸ

(Սեփական Թղթակցութիւն)

Լաթաքիոյ հայ հասարակութիւնը սրտախառն ուրախութեան արիթը ունեցաւ իր մէջ տեսնելու հայ կրթական և հրատարակչական Համազգային Ընկերութեան հիմնադիրներէն Տիար Նիկոլ Աղբալեանը և Տիար Գասպար Իփէկեանը։

Ցորեկի հիւրերը, «Համազգային»ի Լաթաքիոյ Մասնաճիւղին հրաւէրին ընդառաջելով բանախօսեցին, կիրակի գիշեր Հայկազեան Վարժարանի նախակին բակին մէջ։

Լաթաքիոյ ազգային տխուր կեանքէն և ըոի քաւուներէն զգուած հասարակութիւնը մեծ խանդավառութեամբ փութացած էր լսելու սրահը, լսելու՝ իր դասի անխոնջ աշխատաւորները։

Հակառակ մի միայն վերջին պահուն եղած յայտարարութեան, ներկայ եղող հոծ բազմութիւնը և տիրող կարգապահական ոգին, ապացոյցներ են որ Լաթաքիոյ հայ ժողովուրդը գիտէ գնահատել լաւն ու գեղեցիկը, իսկ եթէ պահ մը իր ազգային կեանքին մէջ ունեցաւ սայթաքումներ, այդ արդիւնք է վատ և ապիկար իշխանութեանց ղեկավարութեան։

Տիար Գ. Իփէկեան պատմականը ընելով «Համազգային»ի կազմութեան, թուեց անոր անժխտելի օգտակարութիւնները մասնաւորաբար ապագայ հայ մտաւորականութեան կազմութեան տեսակէտէն։ Շնորհակալութիւն յայտնեց որ Լաթաքիան առաջին օրէն իսկ ցոյց տուած էր արտաքոյ վերաբերում դէպի «Համազգային»ը և իր փոքր մասնակցութիւնը բերած այդ հսկայական գործին։

Տիար Ն. Աղբալեան չատ հմտալից կերպով պարզաբանեց հայրենիքի գաղափարը և անով օժտուած հայ սերունդի մը անհրաժեշտութիւնը, աւելցնելով որ չի բաւեր «Հայ Քրիստոնեայ» ըլլալ հայրենիք ձեռք բերելու համար, այլ պէտք է ունենալ քաղաքական հասունութեամբ պատրաստուած հայ երիտասարդութիւն։

Երկու ճառախօսներն ալ բուռն կերպով ծափահարուեցան։ Արմէն Անուշ արտասանեց «Հայաստան»ը իսկ Սիմոն Ղարիկեան «Տեսիլք»ը։

Հանդէսը փակուելէ յետոյ հանդիսականներէն ոմանք շրջապատեցին հիւրերը և մինչեւ ուշ գիշեր մնացին, տեղեկութիւններ քաղելով Հայ Ճեմարանի և առհասարակ գանազան ազգային հարցերու մասին։

**

Ազգային Վարժարանի հանդէսները կատարուեցան ըստ սովորութեան վանքի փակին մէջ։ Գնահատելի էին մանկապարտիզպանուհի Օր. Լուսանոյշ Թօթօզեանի աշխատանքները որու արգիւնքը բացայայտ կերպով դուրս եկաւ բեմի վրայ։ Փոքրիկներու վարժ մարզանքները և պարերը ցոյց կուտային որ հոգ տարուած էր իրենց։

Նախակրթարանի բաժնի հանդէսը սակայն հեռու էր մխիթարական ըլլալէ։ Շատ քիչ բացառութեամբ, արտասանութիւնները ընտրուած էին մամիկական նիւթերէ, հեռու դարու ոգիին համապատասխանելէ։ Այդ հանդէսին մէջ ազգային ոգիի պակասը աչքառու էր որով ապաւորութիւնը եղաւ չատ թոյլ։

Վարժարանի անօրէնութեան և թաղականութեան կողմէ եղած տեղեկագրութիւնները պատրաստուած էին չատ բանագրօսիկ կերպով, հեռու էին իրականութենէ և գիտակից հասարակութեան աչքին փոշի ցանելու բնոյթը կը կրէին։

Չէ կարելի կրթական չատ կարեւոր խնդրին հետ այսպէս թեթեւօրէն վերաբերիլ և ուռուցիկ տեղեկագիրներով հարցը փակուած նկատել։ Այս ժողովուրդը այլեւս տեղեկագիրներով չխաբուիլ չէ կարելի, ան կարող է օր մը բանալ իր ազուն ապագայով խաղացողներու օձիքէն և հաշիւ պահանջել նախ իբր ծնողք, ապա իբր հայ հաւաքականութիւն ժառանգուած ապագայով։

Մաղթենք որ եպիսկոպոսներու փոփոխութեամբ նոր հով գայ Լաթաքիոյ վրայ եւ ազգային ճակատագրի հետ խաղացողները վերջապէս սթափին իրենց կմախոր քունէն, թօթափեն եռակամութեան աղտա փոշին, գիտակցին օրուան պահանջներուն և ազգային չահերու գերագասութեան։

**

Հաւաստի աղբիւրէ կը լսենք որ անցեալս Նախկին քահանայ Տէր Արսէն Երեցեանը որ հալածանքի ենթարկուած էր Տոհմունի եպիսկոպոսի կողմէ և իր հինգ զաւակներով խղճալի վիճակի մատնուած, հաւատափոխ եղած է երկու ամիսէ ի վեր և ներկայիս կը գտնուի Զմմառու Հայ Կաթոլիկներու վանքը։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՖՈՒԹ-ՊՈԼԻ ԾԱԳՈՒՄԸ

Աշխարհի ամենայաջող ժողովրդականութիւն շահած այս խաղը, ծագում առած է Անգլիոյ մէջ 1349ին։ 584 տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունի, որուն մենք հոյերս ծանօթ ենք վերջին դարու սկիզբը միայն։ 1349ին առաջին անգամ Եդուարդ երրորդ, հրովարտակով իրաւունք կուտայ անգլիացիներուն որ փողոցներուն մէջ խաղան գնդախաղը. բայց այն ատենի խաղը պէտք չէ չփոթել այսօրուանին հետ. որովհետեւ այն ատեն երկու կողմերը որոշ թիւեր չ'ունէին այլ ազգով զարնելով փողոցէ փողոց կերթային և գնդակն ալ նոյն գնդակը չէր ինչ որ ունինք այսօր։ Մէջը լեցուած էր լաթերով, որը կրնանք նմանցնել այսօրուան «մէտրբըն պօլ»ին, կամ մեր չինած լաթէ գնդակներուն որ կը խաղային փողոցները։

1857ին կազմուած է «Շէֆիէլտ Գլըպ»ը որը կատարելագործած է խաղը, գծած է օրէնքները, փոխանակ մէջը կտորներ լեցնելու՝ գեռեղուած է քաուչուէ տոպրակ մը, որ լեցուած էր օդով, միայն խաղացողներուն թիւը տասներկուք էր այդ շրջանին, իսկ այսօր անոնցմէ մէկը զեղչուած է և կը խաղան տասնըմէկ հոգիով։

Ցաջորդ-բար ժողովրդականութիւն կը ստանայ և կը կազմուի 1862ին Նոքս Քաունթի խումբը, կը կատարուին զանազան «անպաշտօն» մրցումներ երկու խումբերուն միջեւ, կամաց կամաց խաղը կը տարածուի անգլիական հովանաւորութեան տակ գտնուող միւս ազգերու մէջ։ 1867ին կը կազմուի Սկովտիոյ «Օէն Փարք Գլըպ»ը, հոս ալ մեծ ժողովրդականութիւն կը չահի։ Փափաք կը յայտնուի երկու ազգերու մէջ կատարել մրցում մը. Երկար վիճաբանութիւններէ վերջ կընդունուի և առաջին պաշտօնական մրցումը տեղի կունենայ երկու ազգերու միջեւ 1872ին Կլասգօի մէջ, ուր ոչ մէկ արդիւնք կուտայ և երկու խումբերը հաւասար կը մնան 0ա0։

Մրցումը մեծ հետաքրքրութիւն առաջ կը բերէ երկու ազգերու մէջ եւ փափաք կը յայտնուի կրկին կատարել ուրիշ մրցում մը։ Այս երկրորդ մրցումը տեղի կունենայ մէկ տարի վերջը 1873ին, 10,000 հանդիսականներու ներկայութեան։ Կրկին երկու խումբերը կը մնան հաւասար։ Կանցնին քանի մը տարիներ այսպէս և յաջորդաբար կը կազմուին նոր խումբեր, երկու ազգերու օրինակին կը հետեւին նաեւ Կալլէսի երկիրը 1879ին, և Իրլանտացիները 1882ին։

Երբ այս չորս ազգերուն մէջ ալ կը կազմուին զանազան խումբեր, այն ատեն կորոշեն ունենալ միջազգային մարմին մը, որը կը կոչուի Ինդէրնաշիէնըլ Պօրտ, որը մինչեւ այսօր գոյութիւն ունի և անոր վերապահուած է ֆութպոլի օրէնքներու փոփոխութիւնները։

Երբ կը կազմուի միջազգային մարմին, անմիջապէս կը պատրաստուի նոր օրէնքներ, որուն համաձայն 12 խաղացողներէն մէկը կը հանուի և կորոշուի 11 խաղացող ունենալ ամէն մէկ խումբի համար, կը գծուի դաշտի սահմաններուն չափերը և միւս բոլոր օրէնքները։

Ահա թէ ինչպէս ծագում առած է այս հետաքրքրական խաղը, որ այսօր աշխարհի բոլոր երկիրներու մէջ ամենէն չատ ժողովրդականութիւն չահած խաղն է, երեսուն միլիոնէ աւելի խաղացողներ կը հաշուուին այսօր։ Ֆրանսայի մէջ միայն մէկ միլիոնի կը հասնի անոնց թիւը առանց հաշուելու մաս խումբերով։

Բայց այս խաղն ալ իր բարձրութենէն ինկած է այսօր և դարձած է դրամ չահելու միջոց։ Անիկա դարձած է արհեստ պատճառով որ, խաղացողները կ'ըսեն թէ «մենք կը խաղանք, իսկ ժողովուրդը դրամ կուտայ մեզ դիտելու համար, ուրեմն մենք պէտք է օգտուինք այդ գումարներէն»։

Ներկայիս գոյութիւն ունին միջազգային երկու Համադաշնակցութիւններ։ Մէկը ԷՆԳ. Պօրտը, որ «բրոֆէսիօնէլ» է, որուն մաս կազմեն Անգլիա, Սկովտիա, Իրլանտա և Կալլէսի երկիրը, որոնք մաս չեն առներ միջազգային ողիմպիական մրցումներուն. իսկ երկրորդը «Ամաթէօրներ»ուն Միջազգային Համադաշնակցութիւնը, որուն կը մասնակցին Ֆրանսա, Պելճիքա, Սպանիա, Փորթուգալ, Իտալիա, Գերմանիա, Պուլկարիա, Ռումանիա, Ցունաստան, Եգիպտոս, Ամերիկա, Արժանթին, Չիլի Ուրուկուայ։

Բայց կարելի չէ ըսել թէ վերոյիշեալ երկիրներու խաղացողները իսկական սիրողներ են, անոնք ալ ունին վճարովի խաղացողներ տարբեր ձեւերով։

Անոնցմէ դուրս կը մնան Կեդրոնական Եւրոպայի եւ հիւսիսային երկիրները Տանիմարքա, Շուէտ, Նորվէկիա, Չէխոսլովաքիա, Եուկոսլավիա, Հունգարիա եւ այլն, որոնք առանձին բաժակներու խաղեր կը կազմակերպեն եւ իրարու հետ կը մրցին։

«Ամաթէօր Մարօն» անունով մկրտուեցան անոնք, որ իրենց խաղացողներուն կը վճարեն այն բոլոր ծախքերը, որոնք իրենց բացակայութեան պիտի ըլլան, նմանապէս իրենց օրապահիկները պիտի վճարուին։

Առաջին ազդանշանը Ֆրանսան տուաւ, վճարելով Ազգային խումբի խաղացողներուն բոլոր ծախքերէն դուրս օրական հարիւրական ֆրանք, որոնք Մոնթէվիտէօ մեկնեցան, մասնակցելու համար աշխարհի բաժակի մրցումին։ Ասով պզտիկ տարբերութիւն դրուած եղաւ բրոֆէսիօնէլ եւ ամաթէօր խաղացողներու միջեւ։

Այսպէս ըլլալով հանդերձ, այս երկու համադաշնակցութիւնները իրարու հետ հանդիպումներ կունենան տարին մէկ անգամ, օրէնքներ գծելու եւ այլ խնդիրներու համար։

Ահա ծագումէն մինչեւ այսօր, ֆութպոլի մասին ամփոփ տեղեկութիւն մը։

Մ. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ

Կարդացէք և Տարածեցէք «ԱԶԴԱԿ»Ը

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԼԹՕԻ ԵՒ ՄՕԹՕՍԻՔԼԷԹԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ
ԱՇՈՏ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

Պոլսոյ մէջ, 23 Յունիսին, տեղի ունեցած է Թուրքիոյ՝ «Թէւրինկ եւ օթօմոպիլ քլիւպին» կազմակերպած օթօի և մօթօսիքլէթի մրցումը Սթէնեայի եւ Զինճիրլի Քույուի միջեւ հեռաւորութիւնը 9150 մեթր։

Տասնեակ հազարաւոր ժողովուրդ ներկայ գտնուած են այս մրցման, որոնց արդիւնքներն են հետեւեալները։

Ա. Դասակարգի մօթօսիքլէթի մրցման մէջ առաջին հանդիսացած է Պ. Աշոտ Մամիկոնեան որ հին Հ. Մ. Ը. Մ. ական մըն է եւ հեծելանիւ ու 5000 մ. վազքի վազեմի ախոյեան։

Բ. կարգի օթօի մրցման մէջ առաջնութիւնը շահած է դարձեալ Պ. Աշոտ Պ. Մամիկոնեանի մօթօսիքլէթը ու նէք երկու քուէէս իսկ օթօն 8 ձիաւուժ, Իբր նուէր, Թուրինկ քլիւպի կողմէ ստացած է գրասեղանի կազմած մը եւ արծաթ բաժակ մը։

Սոյն մրցումներուն մասնակցած են նաեւ Պ. Պ. Քէլէկեան և Գոգանեան։

ԿՈՅՐ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐ ԿԸ ՄՐՑԻՆ ՎԱԶԵԼՈՒ ԵՒ ՑԱՏՔԵԼՈՒ ՄԷՋ

Նիւ Եորքի, Ուսթրթաունի (Մէս.) և Ֆիլատելֆիոյ կոյրերու յատուկ դպրոցներու աշակերտները ունին իրենց մարզական խումբերը, որոնք այլ դպրոցներու խումբերու նման կը մրցին իրարու դէմ։

Նիւ Եորքի եւ Ուսթրթաունի կոյրերու դպրոցներու խումբերը անցեալները ունեցան իրենց երկրորդ տարեկան դաշտային խաղերու մրցումը։

Ուսթրթաունի ուսանողները չահեցան 27ու կէսի դէմ 35ուկէս կէտ։

Ուսթրթաունի կոյր ուսանողներէն Ճորճ Լաֆի, 17 տարեկան, օրուան առաջին էր։ Նիւ Եորքի խումբին հերոսն էր Նէկրօ պատանի մը, Լը Րոյ Կիլ, որ առաջին հանդիսացաւ վազքերու եւ երեք ցատքելու մէջ։

Կոյր ուսանողներէն մին առանց ցողի ցատքեց 4 ոտք 4 մատնաչափ բարձր։

Նիւ Եորքի խումբը անցեալ շաբաթ մրցեցաւ Ֆիլատելֆիոյ խումբին հետ եւ ջախջախիչ յաղթանակ մը տարաւ։

Այս կոյր խումբերը կը խաղան նաեւ պասքէթպոլ. անոնք գնդակին կը հետեւին ձայնին ուղղութեամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՈԳԻՆ

Ինչպէս յայտնի է Շմէլինկ պարտուեցաւ Պայրէն, որը ծագումով հրեայ է։ Այս պարտութիւնը այնքան խոր ազդեցութիւն ըրած է Գերմանիոյ մէջ որ վերջերս կառավարութիւնը կուսակցութեան միջոցաւ (Շմէլինկ անդամ է Հիթլէրեան կուսակցութեան) վերջնագիր մը գրկած է Շմէլինկին, ըսելով որ, կամ պէտք է փոխ վրէժ հրաւիրէ և անպայման յաղթէ հրեայ Պայրը եւ կամ հեռանայ Գերմանիոյ սահմաններէն։

Կիմանանք որ Շմէլինկ 11 Յուլիսին կամուսնանայ յայտնի գերասանուհի օր. Անի Օնտրայի հետ։

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՒԷՐ

Պոլսոյ եւ Շրջակայից Հայրէն. Միութեան սարեկան ընդհ. ժողովը տեղի պիտի ունենայ 30 Յուլիս կիրակի օր կէսօրէ առաջ ժամը 10ին Ազգային Վարժարանի մէջ։

Կը խնդրուի հայրենակից անդամներէն անպայման ներկայ գտնուիլ սոյն ժողովին։

Այս անգամ ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

«ԱԶԴԱԿ» ԶԱՀԼԷԻ ՄԷՋ

Զահլէի մէջ «Ազդակ» կը ծախուի Սալէն Պէյրութ, Պ. Սամուէլ Կարապետեանի մօտ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

— Սեւանայ լճի մակերեսային տարածութիւնը 1413 քառ. քիլօմեթր է, Միջին խորութիւնը 50 մեթր, մինչ ամենախոր տեղը 100ի կը հասնի։

— Ըստ Իտալացի երկրաչափ Անճելօ Օմաէյի Արարատի բարձրութիւնը 5155 մեթր է, եւ Արագածինը 4095 մ.։

Արժանթինի տարածութիւնն է երկու միլիոն 797,113 քառ. քլ. մեթր։

Ազգաբնակչութիւն	11,770,000
Նախակրթարաններ	11,000
Աշակերտութիւն	1,464,716
Մանկավարժներ	56,750
Միջին կրթ. աշակերտ	54,381
Ուսուցիչ և փրօֆ. ներ	6,951
Ուսանողութիւն	21,721
Գրադարաններ	1,350
Հեռաձայն	200,000

— Կոմիտանի ծանրութեան համաշխարհային տասը ախոյեաններն են Պայէր, Շմէլինք, Շարքէյ, Քարներա, Ուիլզօ, Փորէթա, Թօմի, Լահրան, Լարի Հայնս, Լուինաքի եւ Նէօսէր։

— Հօլիվուտի մէջ 250 զանազան թերթերու թղթակիցներ կը բնակին։

— Մայիս ամսուն Գերմանիոյ արտահանումը 422 000,000 մարքի հասած է, իսկ ներածումը 333,000,000 մարք։

Ապրիլին այս գումարն էր 382,000,000 եւ 321 000,000 մարք։

— Հնդկաստանի տարածութիւնն է 4,940,583 քառ. քիլ. որը իր մէջ կը հաշուէ 325,000,000 բնակչութիւն։

— Հիթլէր վերջին անգամ խօսած է 120 000 հոգինոց ունկնդիր բազմութեան մը։

— Միացեալ Նահանգներու մէջ 250 նոր ծովային և պատերազմական օդանաւեր պիտի չինուին որոնց վրայ պիտի ծախսուի 9,362,000 տոլար։

— Չիլիի հանրապետական ոստիկանութիւնը որը զինուորական կազմակերպութիւն մըն է, ներկայիս իր շարքերուն մէջ 45,000 հոգի ունի։

— Պ. Այրէսի միայն մէկ կայարանին օրական 75,000 քիլօ հաւկիթ ու հաւ կը ներածուի։ Ամիսը 2,250,000 քիլօ, իսկ տարին 75,000 թօնօ։

— Մօրիս Շէվալիէր բարիզեան սրճարաններու մէջ գիշերը երեք ֆրանքով երգող մ'է եղած։

— Վերսայլի խաղաղութենէն ի վեր 224,000 Գերմաններ մեռած են, չկրնալով ապրուստ գանել։

— Անցնող հինգ ամիսներուն, Ֆրանսայի ներածումը եղած է 12,702,000 000 ֆրանք. այսինքն 759,000,000 ֆրն. աւելի քան անցեալ տարի։ Ասոր հակառակ նուազած է արտահանումը հասնելով 7,548,000,000 ֆրանքի նախորդ տարիէն 759,000,000 ֆրանք պակասով։

— Վերջին տարիներու պայքարի ընթացքին ընդդէմ համայնավարներու, գերման մարտական խմբերը ունեցած են 350 մեռեալներ ու 40,000 վիրաւոր։

— Նափոլէոն, որը մեռած է 1825 թուին Ս. Հեղինէի մէջ, ամէն բանէ աւելի կը գերադասէր սուրճը, օրական մինչեւ քսան խմելով, ու միշտ առողջ էր։

— Լութէր, որ մեռած է 1646 թուին սոսկալի արփեցող մ'էր։

— Հայութեան դաշնագրէն յետոյ, Գերմանիոյ մէջ տեղի ունեցած են 224,900 անձնասպանութիւններ։

— Իտալիոյ անգործներուն թիւն է 7,000,128 հոգի։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միլֆոնեան Կրթ. Հաստատութեան օրչանաւարտ եւ ոչ օրչանաւարտ երկսեռ սաներբ ժողովի կը հրաւիրուին Լիկի Շէնէր Յուլիս 29, յառաջիկայ շաբաթ երեկոյեան ժամը 8ին։

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ եւ անպայման ներկայ գտնուիլ։

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԷՎՍՔԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ա. ԳԻՐՔ

ՁԱՐԱՂԷՏ ՀԱՒԱՔՈՅԹ ՄԸ

— Ճիշդ չէ, ըսաւ Սթարէց։

— Այդ տեսակ բան մը չկայ մարտիրոսաց գրքին մէջ։ Ո՞վ էր այդ սուրբը, ըսաւ գրադարանապետ հայրը։

— Իր անունը չեմ գիտեր, ու երբեք ալ չեմ գիտցած։ Պէտք է խաբած ըլլան զիս։ Ու ներկաներէն Բեօթրը Ալէքսանտրովիչն էր որ պատմեց ինծի այս առասպելը։

— Երբե՞ք, սո՞ւտ է։ Ե՞րբ ըսէ թէ ե՞ս պատմած եմ իրեն։

— Աւդարեւ ինծի չէր որ կը խօսէիք։ Բայց սակայն պատմեցիք դուք հաւաքոյթի մը մէջ ուր ես ալ ներկայ էի երեք տարի առաջ։ Դուք խախտեցիք իմ հաւատքս այդ ծիծաղաշարժ պատմութիւնով, Բեօթրը Ալէքսանտրովիչ։ Այդ մասին բնա՛ւ չէիք խորհած, բայց ես, տուն վերադարձայ այդ իրիկուն, քիչ մը անհաւատ դարձած ու այդ օրէն ասդին, իմ հաւատքս վտանգի մէջ է օրէսօրէ։ Այո՛, Բեօթր Ալէքսանտրովի՛չ, դո՛ւք էք առաջին պատճառը իմ բարոյական անկումիս։

Ֆիոտոր Բավլովիչ չատ ազդու ձեւով մը կը խօսէր, հակառակ անոր, որ ոչ ոք լուրջ կը նկատէր այն խաղը զոր ինք կը խաղար։ Սակայն, Միուսով վշտացաւ։

Ի՛նչ ափեղցփեղ խօսքեր, մրմնջեց։ Ո՛րքան բաւ արտասանէ, այնքա՜ն ապուշ խօսքեր կ'ըսէ։ Արդարեւ, ասիկա ըսած կրնամ ըլլալ օր մը.... Բայց ո՛չ թէ ձեզի.... այս զուարճալիքը ինծի ալ ուրիշը պատմած է... ֆրանսացի մը... Բարիզի մէջ... չատ գիտուն մարդ մը որ մասնաւորաբար ուսումնասիրած է Ռուսիոյ վիճակագրութիւնները...։ Ան երկար ատեն ապրած է Ռուսիոյ մէջ...։ Բայց Մարտիրոսաց գրքին մէջի այդ կէտը ճշտողը ես չե՛մ եղած... նոյնիսկ, չատ ալ մտադիր չեմ կարդալու այդ գիրքը... ճաշի ատեն կը չաղակրատէինք... որովհետեւ ընթրիքի ժամանակն էր....։

— Ա՛հ, այո, ընթրիք մը՝ որ հաւատքս արժեց ինծի, ըսաւ Ֆիոտոր Բավլովիչ։

— Իմ ի՛նչ հոգս քու հաւատքդ, պոռաց Միուսով։

Ցետոյ, հաւաքեց ինքզինքը ու աւելցուց արհամարհոտ չեշտով մը.

— Դուք կը պղծէք ամէ՛ն բան որուն կը դպիք։

Սթարէցը ոտքի ցատկեց մէկէն։

— Ներեցէք, պարոններ, ձեզ կը ձգեմ քանի մը վայրկեանի համար. ըսաւ. բայց կան մարդիկ որոնք ինծի կըսպասեն և որոնք ձեզմէ առաջ եկած են։

Դուրս ելաւ. Ալիոշա և նորընծան չտապեցին նեցուկ ըլլալ անոր՝ սանդուխը իջնելու համար։ Ալիոշա կարծես չատ ուրախ էր այն պատեհութեան համար որ կը բաժնէր զինքը իր ազգականներէն, վերջիններուն կողմէ Սթարէցին նախատուելէն առաջ։

Սթարէցը կ'ուղղուէր դէպի գաւիթը՝ օրհնելու անոնք որ կը սպասէին իրեն. բայց Ֆիէտոր Բավլովիչ անգամ մըն ալ կեցուց զինքը խցիկին դրան առջեւ։

— Սո՛ւրբ մարդ, բացագանչեց յուզուած ձայնով մը. թոյլ տուէք որ համբուրեմ ձեր ձեռքը։ Այո՛, կը տեսնեմ որ մարդ կրնայ խօսիլ ձեզի ազատօրէն, թէ մարդ կրնայ ապրիլ ձեր չուքին տակ։ Անվախճան խեղկատակի մը՞ տեղ կը դնէք զիս արդեօք։ Գիտցած եղէք թէ այս կատակերգութիւնը խաղացի մինչեւ հոս՝ ապացոյցներ տալու համար ձեզի։ Կ'ուզէի հասկնալ թէ իմ գձձութիւնս չնորհ պիտի գտնէ՞ ձեր սրբութեան մօտ։ Լա՛ւ ուրեմն, պատուոյ տիտղոս մը կուտամ ձեզ, ու դարձեալ կ'ըսեմ թէ մարդ կրնա՛յ ապրիլ ձեզի հետ։ Իսկ հիմա, կը լռեմ այլեւս. մինչեւ մեր տեսակցութեան վախճանը, բնա՛ւ չպիտի խօսիմ։ Խօսքը ձե՛րն է այլեւս, Բիօթր Ալէքսանտրովիչ։ Դուք ամենակարեւոր անձնաւորութիւնն էք... տա՛սը վայրկեանի համար միայն։

III

Վար, գաւիթին մէջ որ սահմանագիծն էր, կային կիներ միայն, քսանեակ մը հասարակ կիներ։ Լուր տրուած էր անոնց թէ Սթարէցը պիտի ընդունէր զիրենք։ Խոխլաքով կալուածատիրուհին իր աղջկան հետ կը սպասէր աշխարհիկ կիներու յատկացուած խցիկին մէջ։ Մայրը, հարուստ, վայելուչ, համակրելի արտաքինով, քիչ մը աժգոյն, վարվառուն ու գրեթէ սեւ աչքերով, տակաւին երիտասարդ, երեսուներեք տարեկան կին մը, կը բոլորէր իր այրիութեան հինգերորդ տարին, իր աղջիկը, որ տասնըչորս տարեկան էր, անդամալուծուած էր իր սրունքներէն. վեց ամիսէ ի վեր, իրեն անկարելի եղած էր քալելը, ու կը տեղափոխէին զինք աթոռի մը վրայ դրած։

Շատ գեղեցիկ էր, թէեւ տառապանքին ազդեցութեան տակ նիհարցած մի՛չա կը ժպտէր, ու չարաճճիութիւնը կը ճառագայթէր իր մեծ ու մթին աչքերէն, որոնց վրայ չարուած էին երկար թարթիչներ։ Կալուածատիրուհին գարնան սկիզբէն իսկ արտասահման տանիլ ուզեց զինքը, բայց իր հողերուն մատակարարումը վար դրաւ զինքը։ Շաբաթ մը աւելի առաջ հասած ըլլալով, անոնք Սթարէցը տեսած էին երեք օր առաջ միայն այն ժամանակէն ասր կըսկսի սոյս պատմութիւնը։ Դարձեալ եկած էին, թէեւ յայտարարուած էր իրենց թէ Սթարէցը գրեթէ ո՛չ ոք կ'ընդունէր, խնդրելու սափաղականօրէն որ անգա՛մ մը եւս իրենց չնորհուէր Մեծ Բժիշկը տեսնելու երջանկութիւնը։

(3) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱԳԱՀ ՌՈՒԶՎԷԼԹԻ ՄԷԿ ԿՈՉԸ

Մ. Նահանգներու ժողովուրդին

Ուաշինկթըն 26 յուլիս.— Երէկ իրիկուն, Ամերիկեան ժողովուրդին ուղղուած պատգամով մը, որ ռատիօի տարածեց, նախագահ Ռուզվէլթ բացատրեց ազգային վերականգնումի իր ծրագրին հիմնական սկզբունքները, որոնք կոչուած են՝ դարմանելու մինչեւ ծայրայեղութիւն քշուած անհատականութեան կործանիչ հետեւանքները եւ վարկը վերահաստատելով՝ մեծ նեղութեան մատնուած մարդոց հաւաքականութիւնը տագնապէն ազատելու։

Ան նկարագրեց այդ ողղութեամբ արդէն իսկ ձեռք առնուած միջոցները, ինչպէս հանրային ընդարձակ աշխատանքներու եւ ագարակապաններուն բացուած վարկերը ու կառավարութեան ծախսերը, որոնք, կ՚ըսէ նախագահը, պէտք չէ նկատել որպէս կորսուած ծախսեր, այլ լաւ զետեղուած դրամագլուխներ։

Նախագահը յիշեց նաեւ դրամատնային բարենորոգումը, որով կարելի եղած է «սառած» վարկերու համեմատութիւնը 5 առ հարիւրի իջնել։ Թէպէտ պետական դրամատուններուն վիճակը, բաղդատելով անհատական կամ հաւաքական ներուն հետ, նուազ գոհացուցիչ է ներկայիս սակայն շատ աւելի լաւ է քան այն ինչ որ կ՚սպասուէր ասկէ 3 ամիս առաջ։

Յիշելով անտառներ տնկելու ծրագիրը, նախագահը աչքէ անցուց այն միջոցները որոնք երկիրը պիտի առաջնորդէին դէպի բարգաւաճում։

Ան շեշտեց երկրի վրայ ճնշող մեծ չարիքները, այսինքն գործազրկութիւնը եւ երկրագործութեան մօտ նիւթական միջոցներուն պակասը Այս երկու չարիքներուն իբրեւ համապատասխան դարման ծրագրուած են. «Ֆարմ Աքթ» երկրագործական հրովարտակ, որ սահմանուած է, ցանքերը կրճատելով՝ հողագործներուն կացութիւնը բարւոքելու եւ «Րըքըվըրի Աքթ» դարմանումի հրովարտակ, որը, կրճատելով աշխատանքի ժամերը, կ՚աւելցնէ գործաւորին վարձքը։

Պ. Ռուզվէլթ շեշտեց թէ այս միջոցները պէտք է ազատօրէն ընդունի երկիրը, այլապէս պիտի դիմուի պատժական միջոցներու։

«Կամ պէտք է ընդունիլ ուղղամիտ մրցակցութեան օրէնքները եւ կամ պէտք է անհետանալ» ըսաւ ան ու աւելցուց թէ այս միջոցները դեռ միայն յառաջաբանը կը կազմեն իր վերականգնումի ծրագրին։ Նախագահը ընդունելով թէ գործաւորները իրաւունք ունին մարդավայել գոյութեան, թելադրեց համբերատար եւ խոհական ըլլալ։

Եզրակացնելով՝ նախագահը յայտարարեց. «Ես չեմ կրնար երաշխաւորել ազգային ծրագրի յաջողութիւնը սակայն ժողովուրդը, ինք կրնայ ընել այդ բանը։ Չեմ հաւատար համաշխարհային դարմաններու, սակայն կը կարծեմ զօրաւոր ազդեցութիւն մը գործել տնտեսական գործօններուն վրայ»։

Աշխատանքի նոր օրէնքները լաւ ընդունելութիւն կը գտնեն

Ուաշինկթըն 26 յուլիս.—Առեւտր. եւ ճարտարարուեստական հաստատութեանց 90 առ հարիւրը՝ ընդունելով աշխատանքի նոր օրէնքները, կը գնահատեն Նախագահ Ռուզվէլթի բարենորոգչական ծրագիրը։ Այս առթիւ «Սպիտակ Տուն» կը հասնի ժամը 300 շնորհաւորական հեռագիրներ։

Շնորհիւ պ. Ճոնսընի ջանքերուն, ազգ. ճարտարարուեստը ընդունեց շաբաթական 32 ժամուայ աշխատանքը կառավարական ապարանքներու աշխատանոցներուն մէջ, իսկ 36 ժամուայ աշխատանքը ուրիշ աշխատանոցներուն համար։

Աշխատավարձի նուազագոյն վճարումն է 40 սէնթ հիւսիսային եւ 36 սէնթ հարաւ. նահանգներուն մէջ, ամէն մէկ ժամուան համար։

Հօլիվուտ ընդհ. գործադուլը կը խուսափէ

Նիւ Եորք 26 յուլիս.— Այսօրուընէ սկսեալ, գործադուլը ընդհ. հանգամանք պիտի առնէ Հօլիվուտի «Սթիւտիօ»ներուն մէջ։

Փարիզ 25 յուլիս.— Ըստ Շիքակօյէն «Նիւ Եորք Հէրըլտ»ի ղրկուած մէկ հեռագրին, «Կանկսթէր»ները առեւանգած են բազմամիլիոնատէր Ըրշէլը։

Աշխարհի շրջանը 186 ժամէն

Նիւ Եորք.—Ուայլի Փոսթ երէկ կէս գիշերին սաւառնելով իր Թռիչքը աշխարհի շուրջ, իր նախատեսութենէն ժամ մը աւելի կանուխ գետին իջաւ հոս, օդային շրջանի նոր մրցանիշ մը հաստատելով 186 ժամ և 50 վայրկեանէն, այսպէս կոտրելով իր իսկ մրցանիշը, որ հաստատուած էր 1931ին, Կաթիի ընկերակցութեամբ։

Իր ժամանումը խելայեղ խանդավառութիւն առաջ բերաւ 300,000 հոգինոց բազմութեան մը կողմէ. որ հաւաքուած էր Ֆլոյտ Պէնէթի օդանաւակայանը։ Առաջին գծին վրայ կը նշմարուէին Տիկ. Փոսթ և Կաթթի։

Բոլորովին ուժասպառ, Փոսթ բազմութիւ անդամներ ոտքի ելաւ չշնորհակալութիւն յայտնելու բազմութեան. յետոյ ինքնաշարժով դէպի Նիւ Եորք մեկնեցաւ։

Իր Թռիչքի ընթացքին կտրած է 154,000 մղոնի տարածութիւն մը։

Փոսթի գործիքը յարձակումով իբրեւ յիշատակ գրաւուեցաւ սիրողներու կողմէ։

Լոնտոնի Տնտես. խորհրդաժողովը այսօր կը փակուի

Լոնտոն 25 յուլիս.— Համաձայն պ. Մաքտօնալտին հետ, գլխաւոր պատուիրակութեանց պետերը որոշեցին, հինգշաբթի օրուայ փակման նիստին, որ բաւարարուեն ճշդել աշխատանքներու սկիզբէն իսկ իրենց հետեւած ընթացքը։

Նախագահական ուղերձէն զատ, ճառեր պիտի արտասանեն նաեւ պ. պ. Քորտ Պոնէ, Նէվիլ Չէմպըրլէյն, Քօքս, Եունկ եւ դեռ զանազան ճառախօսներ, որոնց ցանկը պիտի պատրաստուի այսօր սահմանափակ դիւանի նիստին մէջ։

Լոնտոն 25 յուլիս.— Համաշխարհ. Տնտես. Խորհրդ. ժողովի ներկայ նստաշրջանին 7րդ եւ վերջին շաբաթի նիստը սկսաւ երէկ Դրամ. եւ տնտես. յանձնախումբի տեղեկագիրը ծրագիրը քննուեցաւ երէկ յետմիջօրէի ընդհ. ժողովի ընթացքին. դիւանը պիտի գումարուի այս երեկոյ, զանազան կոմիտէներու ներկայացուցած տեղեկագիրները բաղդատելու եւ խորհրդաժողովի ապագային վերաբերեալ որոշումներ տալու համար։

Դրամական Յանձնախումբին մէջ

Լոնտոն 26 յուլիս.— Դրամական եւ տնտ. յանձնախումբին վերջին ժողովը գումարելով՝ ընդունեց պ. Պոնէի պատրաստած տեղեկագիրը որ խառացումն է խորհրդաժողովի իբրեւ ձեռք ձգած կամ աւելի յարմար ժամանակի համար յետաձգած հարցերու բոլոր աշխատանքներուն։

Ցորենի արտածումը

Ցորեն արտածող երկիրներու տեղեկագրին բնագիրը ներկայացուցուեցաւ Մ. Նահանգներու եւ Քանատայի կողմէ։ Խնդրոյ առարկայ է մաքսային արգելքներու մեղմացումը եւ համաշխարհային հրապարակի գիներուն բարձրացումը։ Աւստրալիոյ պատուիրակները մի քանի վերապահումներ ընելով համաձայն գտնուեցան այս բնագրին։ Դանուպեան երկիրները զայն ընդունեցին առանց վերապահութեան. իսկ Արժանթին պահանջեց ցորենի գնումին նախընտրական սկզբունքի ջնջումը։

Վիլհէլմ Բ.ի հարստութիւնը

Կարգ մը թերթեր հրատարակած էին թէ նախկին կայսրը 800 միլիոն ոսկի մարք արժէքով կալուածներ եւ սացուածքներ ունենալով՝ Գերմանիոյ մեծահարուստ մարդն է։ Նախկին կայսերական տան կալուածոց վարչութիւնը այս լուրը կը նկատէ իբրեւ երեւակայական եւ կ՚աւելցնէ թէ Վիլհէլմ յիշեալ թուանշանին 1 տասներորդն անգամ չունի։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՖԱԼԹԻ ՀԱՆՔ ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Բարձր Գոմիսերութեան գիտական եւ մասնագիտական բաժնի տեսչութիւնը պատրաստած է մասնաւոր տեղեկագիր մը որմէ կը հասկցուի որ Տէր Զօրի մօտակայ շրջաններուն մէջ Ասֆալթի հարուստ հանքեր կան։ Նոյն իսկ, կ՚ըսուի թէ, արեւի ճառագայթներու ազդեցութեան տակ բուրբուած է հոսիլ ասֆալթը։

Բարձր Գոմիսերութիւնը խնդրած է ճշդել այդ հանքերուն՝ տարրալուծելու համար Փարիզի մէջ։ Իրապէս եթէ ճիշդ ըլլայ այդ տեղեկագիրը, հովանաւորեալ երկիրներու համար մեծ աղբիւր մը պիտի ըլլայ։

ՆՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄ ՎԱՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ինքնաշարժի արկածներուն վերջերս յանկարծ բազմանալուն առթիւ Տնօրէններու խորհուրդը բացառիկ նիստ մը գումարած է եւ երկար խորհրդակցութիւններէ վերջ կարգ մը անմիջական որոշումներ տուած։ Ասոնց համաձայն, թերացում ընող վարիչները, առանց դատ ու դատաստանի բանտ պիտի առաջնորդուին եւ մինչեւ դատավարութեան վերջաւորութիւնը պիտի մնան բանտ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԷՄԻՐ ՃԷՄԻԼ ՇԷՀԱՊԻՆ

Լիբանանի եմսական Տնօրէն Էմիր Ճէմիլ Շեհապի ցոյց տուած ընդդիմութիւնը Օսմանեան պարտքերու կարգադրութեան շուրջ, Դամասկոսի ազգայնական շրջանակներուն մեծ գոհունակութիւն պատճառած է։ Բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ղրկուած են Էմիր Շեհապին, այդ առթիւ։

«ԻԿԼ ՍՔԱՈՒԹ»ՆԵՐԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Անցեալ օր Պէյրութ ժամանեցին, իրենց նախագահ Տօքթ. Ֆիլիփ Պուխ Թէյլըրի առաջնորդութեամբ Կոնտոլլօի (Հունգարիա) միջազգային հաւաքոյթին գացող 10 ամերիկացի սքաուտներ։

Սիւրիոյ եւ Լիբանանի արիներու դաշնակցութեան նախագահ Գ. Մոհսէնի Նունին եւ քարտուղար Գ. Ժուրբէն մինչեւ նաւ գացին հիւրերուն բարի գալուստ եւ ողջերթ մաղթելու համար։

ՈՒՕԹԸՐ ՓՕԼՕԻ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԲԱԺԱԿԸ

Ցարդ երեք խումբեր միայն արձանագրուած են ջրագնդակի մրցումին որուն համար Հանրապետութեան նախագահը կը տրամադրէ բաժակ մը։ Արձանագրուած ակումբներն են B.D.D., որ երկու խումբեր կը ներկայացնէ, եւ Նիպտոնի զաւակները։

Մրցման վայրի ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենայ յիշեալ ակումբներու ներկայութեամբ։

ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԿԱԶՄԸ

B.D.D. խումբը (ճերմակ գլխանոցով) պ.պ. Վիքթօր Թաքինախի, Ժիլ Աւետիսեան, Ամին Ժապալի, Էլիէն Վան Շէօն պէք, Ժէտքօն Լէրնէր, Քարիմ Թապէք, Էզրալէրնէր։

B.D.D. խումբը (կարմիր գլխանոցով) պ.պ. Կէրոմփչ, Ֆուատ Խալիլ, Լ. Սարաֆեան, Օլէկ Փոփաֆ, Յակոբ Քասրեան, Ա. Քապպարէ։

«Նիպտոնի Զաւակները» խումբը պ.պ. Ժան Լավալէ, Ճորճ Շիհաֆ, Միշէլ Պուէյրի, Էտմոն Մէյէր, Իզզէթ Պօժի, Էտուար Քէմոնա, Լուի պազ։

ՏՐ. ԲՕՆՍՕԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Փարիզեան մեծ օրաթերթերէն «Էնֆօրմասիօն»ի տեսակցութեան մը ընթացքին, մեր նախկին բարձր գոմիսէրը Գ. Բօնսօ յայտարարած է թէ Արեւելքի Գրեանի կողմէ նշանակուած էր վեց տարուան համար եւ կը ցաւի որ, զինք Մարօք կանչող պարտականութիւնը արգիլեց կ՚ըլլայ յաջողցնելու Սիւրօ—Լիբանանեան հարցերը։

Ան նշեց թէ առաջ ազնիւ եւ կարեւոր է Ֆրանսայի առաքելութիւնը, որ կարելի չէ մասնաւորել անհատական յաջողութեանց։

Գ. Բօնսօ աւելցուց թէ, անսահման ցաւով կը հեռանայ մեր երկրէն, սակայն իր հետ կը տանի համակրանքի յիշատակ մը։ Հիմա ազատ ըլլալով յայտնելու իր անձնական կարծիքը, ան չէ պահած Սիւրօ-Լիբանանեան ղեկավարներու իրեն ներշնչած ակնածանքը, որոնց, ինչպէս նաեւ իր քաղաքային եւ զինուորական աշխատակիցներուն կը յայտնէ իր երախտագիտութիւնները։

ՍՈՒՊՀԻ ՊԷՅ ՄԱՐԱՔԱԽՍ ԼԻՕԹԷՅԻ ՄՕՏ

Լօրէնի մէջ ուսումնասիրական նամ բորդութեան ընթացքին Դամասկոսի խորհրդարանի քաջակորով նախագահը՝ Սուպհի պէյ Պէրէքէթ հիւրասիրուած է «Մեծ Աֆրիկեցի» Մարաշալ Լիօթէյի կողմէ։

Սուպհի պէյ Սիւրիական ժողովուրդի յարգանքն ու հիացումը յայտնած է Մարաշալին, Մարօքի մէջ յառաջ տարած քաղաքակրթական գործունէութեան համար։ Սուպհի պէյ աւելցուցած է թէ՝ աշխարհի հաղորդակցութեան մեծ ճամբաներու վրայ գտնուող անհնամեծ գաղափարի հաղորդակցութեան բնական ելեւմուտքը եղող Սիւրիան իր բոլոր յոյսը դրած է իրեն քոյր ազգին՝ Ֆրանսայի վրայ, իր ազգային իտէալի իրագործման համար։

ԿՌՓԱՄԱՐՏ ԵՐԿՈՒ ԿՂԵՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Ներկայիս Դամասկոսի մէջ գումարուած Սինոտի ժողովին մէջ ամէն ինչ այնքան ալ քրիստոնէական հաւասար չի ներշնչեր։ Դամասկոսէն լուր կը տրուի թէ՝ Սինոդին մասնակցող երկու առաջնորդներու միջեւ վէճ մը ծագած ըլլալով անոնցմէ մին կը յարձակի միւսին վրայ եւ կուզէ յռութեան մասնել զայն կռուփի հարուածներու տակ։

Հանդիսատես միւս եկեղեցականները մէկին կամ միւսին կողմը անցնելով մենամարտը վերածած են համեմատական ճակատամարտի։

Վէճին բուն պատճառ ցոյց կը տրուի այն պարագան թէ Հաւուրանի առաջնորդական վերջին ընտրութիւնը օրինական չեն գտներ բոլոր սինոդականները եւ հետեւաբար, չեն փափաքիր անոր ներկայութիւնը իրենց մէջ։ Ասոնք կը պաշտպանեն իրենց տեսակէտը եւ չեն ուզեր ոեւէ զիջում։

ՎԱԽԷՆ ԿԸ ՄԵՌՆԻ

Հօսալէ գիւղին մէջ, Ճորճ Քարտունեցի տունէն հրդեհ մը ծագած է։ Գիւղին բնակիչները օգնութեան կը փութան եւ կ՚աշխատին մարել կրակը։

Պառաւ մը, որ կը դիտէր կրակը սաստ կը վախնայ եւ յանկարծամահ կ՚ըլլայ։ Տունը ամբողջութեամբ հրկիզուած է։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Հովանաւորեալ երկիրներու մէջ գոյութիւն ունեցող Առեւտրական Սենեակներու ներկայացուցիչները անցեալ օր, Օմար պէյ Տաուքի նախագահութեան ներքեւ ժողով մը գումարելով որոշեցին հանրային պարտքերու կարգադրութեան շուրջ սկսած բանակցութիւններուն հետեւիլ եւ թոյլ չտալով Թուրքիոյ եւ բաժնեհատերու միջեւ կնքուած համաձայնութենէն աւելի աննպաստ կարգադրութիւն մը ըլլայ։

Բարձր Գոմիսէրի փոխանորդ պ. Հէլլօին տեղեկացուցած են իրենց որոշումները։

ՄԷՍԱԼՈՒՆԻ ՕՐԸ ԿՌԻՒՈՎ, ՎԻՐԱՒՈՐԵԱԼՆԵՐՈՎ ԵՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՅ

Համայնավար «ընկեր» մը Ֆաուզի էլ Զայնի սուսկալի ծեծ մը կ՚ուտէ Մէսալունի մէջ Դամասկոս կը վերադառնայ եւ եղելութիւնը կը պատմէ իրեններուն, պատասխանատու ընելով հանդէսի քարտուղար պ. Ֆաուզի էլ Սաֆաթին։

Իր բարեկամներն ու համակիրները, երեկոյեան ժամը 8ին, խմբովին դէպի հանդիսավայրը կը դիմեն վրէժ լուծելու համար։ Ճամբու ընթացքին, Րամի փողոցին մէջ էլ Նասր սրճարանին մօտ կը հանդիպին պ. Ֆաուզի էլ Սաֆաթի եւ զայն կռուփի եւ գաւազանի հարուածներով բաւական գէշ վիճակի մէջ կը դնեն։ Այնուհետեւ կը ձգեն իրենց զոհը, նոր փնտռելու համար։

Մինչ այդ, պ. Սաֆաթի անազանգը կը հնչեցնէ իր ազգայնական բարեկամներուն մօտ, որոնք հոծ խումբ մը կազմելով, գաւազաններով եւ քարերով օժտուած կը յառաջանան դէպի էլ Զապատանի սրճարանը, ուր էլ Զայմի եւ իր բարեկամներուն գտնուիլը լուր տրուած էր։

15 վայրկեան շարունակ իրական ճակատամարտ մը. դաշոյն, քար, աթոռ շարժման մէջ կը գտնուին։ Երբ 40 հոգիէ բաղկացեալ ոստիկանախումբը կը յաջողի կարգ կանոնը վերահաստատել, կըռուադաշտին վրայ կը գտնէ երկու կողմէն բազմաթիւ վիրաւորեալներ։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ տեղի կ՚ունենան, բոլորն ալ էլ Զայմի կողմնակիցներէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Լուրը կը տարածուի անմիջապէս, ձերբակալուածներուն բարեկամները, որոնք «Էլ Շապապ էլ Ահրար» (ազատախոհ երիտասարդութիւն) անունով քաղաքական կուսակցութիւն մը կազմած են կը խմբուին, պատժական միջոցներու դիմելու համար ազգայնականներուն դէմ։

Խումբը Պաղտատի պողոտային մէջ կը հանդիպի քանի մը ազգայնականներու, ի մէջ այլոց, «Էլ Եոմ»ի խմբագրապետ Րաշիտ էլ Մալլուհիի։ Երկուստեք հարուածներ կը փոխանակուին։ Զաիմի խումբը յաղթական կելնէ ու կը շարունակէ իր ճամբան, իր ետին ձգելով բազմաթիւ ծանր վիրաւորներ։

Ոստիկանական կարեւոր ուժեր վերջապէս կը յաջողին առտուան ժամը 1ին տէր ըլլալ կացութեան։

Կը վախցուի որ նոր կռիւներ ծագին նաեւ այս երեկոյ։ Ոստիկանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է։

ՈՒՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԷՐ ՀԻՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԱՐԱՆՈՑԸ

Անցեալներս գրած էինք որ, Պէյրութէն քիչ մը դուրս, Էվզաի բաղին մէջ, Մարիեթաի մօտ, պեղումներու միջոցին գտնուած են կարգ մը քանդակին նշոյլութիւններ եւ երկու ստորերկրեայ սենեակներ։

Շարունակելով այդ պեղումները, անոր մօտակայ շրջաններէն երեւան հանուած են ուրիշ երեք սենեակներ եւս եւ կարգ մը արձանագրութիւններ, որոնցմէ հասկցուած է որ, հին Պէյրութի ամառանոց կը ծառայէր Էվզաի շրջանը, հին Հռովմայեցիներու օրով։ Հին Պէյրութը կը գտնուէր Պապ Իտրիսի եւ Պուրճի միջեւ մինչեւ Աստուր թաղը։ Քաղաքը պատի մը մէջ առնուած էր եւ գիշերները փակ կը մնային դռները։ Աստուր թաղը («Ազդակ»ի ներկայ տպարանին մօտ) քաղաքի ծայրամասն էր։ Պատը քաշուած էր ճիշդ Պապ Եագուպի կոչուած տեղէն։ Ներկայ Նէհր, Րաս Պէյրութ, Սօգագ Պլաթ թաղերը քաղաքէն դուրս անմարդաբնակ եւ անտառոտ տեղեր էին եւ հաւանաբար իբրեւ ամառանոց կը ծառայէին քաղաքի բնակիչներուն։

ԻՊՐԱՀԻՄ ՊԷՅ ՀԱՆԱՆՕ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Դամասկոս հասած է ճանաչուոր ծայրայեղ լիբր Իպրահիմ պէյ Հանանօ։

Իր ժամանումին առթիւ, ազգայնականները ժողով մը պիտի գումարեն Նասիպ պէյ էլ Պաքրիի բնակարանին մէջ, ծրագրուած ազգայնական «համագումար»ը պատրաստելու համար Բ. Գոմիսէրի հասնելէն առաջ։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Բնիկ Տիգրանակերտցի Յովսէփ եւ Շիւքրի Թօփուզխանեաններ կը փնտռեն իրենց քոյրը Պայծառ Թօփուզխանեանը, հօր անուն Յակոբ, մօր անունը Լուսիա, որ 1908ին Տիգրանակերտէն Հալէպ եկած եւ անկէ ալ Դր. Թօրոս Գույումճեանի ընտանիքին հետ Պոլսոյ գացած էր։ Հոն, ապա անգլիացի ընտանիքի մը քով մտեր է, եւ անկէ վերջ հետքը կորսուած։

Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.

Chukri Topouzhanian
Boulanger chay Mahallesi
Alexandrette

Կը խնդրուի արտասահմանի թերթերէն արտատպել։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

27 ՅՈՒԼԻՍ 1933

		Ա. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրամ.	435.50
Անգլիկն.	»	424.50
Տօլար	»	91.50
Թրքական	»	59
Պանք Օթոման		138
Իտալական Լիր 100		675
Յունական Տրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		624
Ֆրանս. »		494
Օսման. »		554
Արծաթ մէճիտ		21
Գրէտի Ֆոնս. Ա. Ֆր.		609
» » Բ. »		327
» » Գ. »		314

Սեֆերեան եղբարք Րիւ Ֆօշ
Թելեֆոն 5-19

— 28 —

— Մուրազը մեզ հետ ընկեր կը դառնայ, մէջ մտաւ Սագօն։

— Ես այդ նպատակով բերեցի նրան, աւելցրեց Ասլանը։

Այդ ի՞նչ ընկերութիւն էր, ինչո՞վ կարող էի ես ընկեր դառնալ նրանց հետ,— այդ մասին ոչինչ չխօսեցին։ Բայց ես գիտէի, թէ այդ մոլորաշրջիկները ովքեր են, կամ ինչ տեսակ տղերք են։ Նրանք դեռ տէր Թոթիկի գիւղում եղած ժամանակ, յայտնի էին իրանց ճարպկութիւններով և զանազան արկածներով։ Նրանց մասին մարդիկ լաւ չէին խօսում, որովհետեւ նրանք փոքրիկ սրիկաներ էին...

Ես խոստացայ նրանց մօտ մնալ մինչեւ տեսնէինք թէ վարպետիս գործը ինչպէս կը վերջանար։ Իմ նոր ընկերներս ուրախացան։

Ամառ էր։ Բաց երկնքի տակ ամէն տեղ կարելի էր օթեւանել։ Ա՜խ, ո՛րքան լայն և ընդարձակ է Աստուծոյ աշխարհը, ո՛րքան ախորժելի է, երբ նրա մէջ ապատ ես և չար մարդիկ չեն նեղացնում քեզ։

Երբ հանգստացայ, երբ բոլորովին ուշքի եկայ, այն ժամանակ միայն հասկացայ, որ մեր գիւղից շատ հեռու չեմ գտնվում։ Մեր գիւղը շրջապատուած էր լայնատարած այգիներով և ձեռատունկ անտառներով։ Այդ անտառներից մէկի միջումն էինք գտնվում։ Լուսնկայ գիշեր էր։ Բայց ծառերի խտութեան մէջ չէր թափանցում լուսնի արծաթափայլ լոյսը։ Իմ նոր ընկերները ծառերի ճիւղերից հիւսել էին այդ անտառում մի փոքրիկ տաղաւար, նրա մէջ նստած էինք։ Նրանք ինձ հաց տուին, խմացրին, աշխատում էին ամէն կերպով մխիթարել ինձ։ Գիշերը քնեցի ես խիստ անուշ քնով։

Անցան մի քանի օրեր։ Ես գտնվում էի բոլորովին ապահով դրութեան մէջ և ամենեւին երկիւղ չունէի,

— 25 —

Քեռոր Պետրոսի ընծայած հագուստը մաշուեցաւ, ես դարձեալ նոր հագուստներ և ընծաներ ստացայ նրանից։ Նա ինձ որդու պէս սիրում էր, և ամէն անգամ երբ տեսնում էր իմ շինած բաներից մի գեղեցիկ գործ, իմ յառաջդիմութեանը առանց վարձատրութեան չէր թողնում։ Մայրս ուրախանում էր, երբ ես օրըստօրէ գրաւում էի մեր բարերարի համակրութիւնը և նրա սիրելի էի դառնում։

Ամբողջ չորս տարի ես աշխատում էի իբրեւ աշակերտ, վարպետս ինձ միայն հացի փող էր տալիս, բայց երբ տեսաւ իմ աշխատանքն ու շնորհքը, այն ժամանակ ռոճիկ նշանակեց։ Ռոճիկը ստանում էի իւրաքանչիւ ամսի սկզբում, ամէն անգամ երկու ոսկի։ Երբ առաջին անգամ ստացայ երկու ոսկին, իսկոյն շտապեցի մօրս մօտ, տուեցի նրան իմ քրտինքի առաջին պտուղը։

Մայրս ուրախութեան արտասուքը աչքերում գրկեց ինձ, և համբուրելով ասաց.

— Տեսնում ես զաւակս, որ երկաթի ու ածուխի փոշիներից փայլուն ոսկիներ դուրս կը գան, տեսնո՞ւմ ես թէ որքան քաղցր է արդար աշխատութեան պտուղը։

Ես այնպէս սիրով կպած էի իմ արհեստին, որ այլեւս ուրիշ բաների վրայ չէի մտածում։ Ես այնուհետեւ հօրեղբօրս տունը չէի գնում, և այնքան զզւում էի նրա ընտանիքից որքան մայրս։ Մենք այժմ կարօտութիւն չունէինք հօրեղբօրս օգնութեան։ Վարպետս հետզհետէ իմ վարձը աւելցնում էր, ես այնքան էի ստանում, որ բաւական էր մօրս և քոյրերիս համեստ ապրուստի համար։

Վարպետս զարմանալի ընդունակութիւն ունէր իւր աշակերտներին խրատ խօսելու, նրա եսանդը բորբոքե-

«ԽԱԶԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ» 7

ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՈՃԵՐ

ԴԻՒՐԻՆ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ո՞րբ ճամբայ պիտի ելլէ շոգեկառքը —	Էմթէ՞ պիմշի թրէն
Տասը վայրկեանէն —	Պաաթ աշր տաքայիք
Արտաքնոցը ո՞ւր է —	Ֆէ՞յն էլ խալէ
Ջո՞ւր խմելու տեղ կա՞յ հոս —	Ֆի՞ մահալ շրրպ հոն
Ճաշարան կա՞յ մօտերս —	Ֆի՞ լօքանտա Ֆի հէլ նիհէր
Անապարէ, շոգեկառքը կը փախցնես —	Անէլ վէ իլլէ պի Ֆութէք էթ թրէն
Մենք հիմայ ո՞ւր կը գտնուինք —	Նէհնէ Ֆէ՞յն հէլլէք
Ի՞նչ է այս կայարանին անունը —	Շո՞ւ իսմ հէլ մուհաթթա
Տոմսը ո՞ւր ես դրած —	Ֆէ՞յն հաթթէյթ վարաքթէք
Կրնա՞մ այս պատուհանը բանալ —	Պրդըր պիֆթա՞հ հէլ թըպէք
Որքա՞ն արագ կը սուրայ թրէնը —	Աթթէ՛թ սայը թրէն
Մէկու մը տեղ կա՞յ ձեր քով —	Անթէ՞ք մահալ միթան ռաքիպ
Ոչ, մենք լման 8 հոգի ենք —	Լէ, նէհնէ թըմէյնի թէմամ
Ժամը քանի՞ն Հալէպ կը հասնինք —	Էմթէ՞ նուսալ լէ Հալէպ
Ժամը քանի՞ մզոն կը քալէ թրէնը —	Քէ՞մ միլ պի սաա պիմշի էթ թրէն
Քանի՞ հոգի կը ճամբորդէ մեզ հետ —	Քէ՞մ շախս ռայիհ մաանէ
Ինչպէ՞ս անցաւ ճամբորդութիւնդ —	Քէ՞յֆ քէնըթ սէֆէրթէք
Շատ հանգիստ ճամբորդութիւն մը ունեցանք —	Քէնըթ սէֆէրթնէ պի րահա քթիր
Ճանձրոյթ զգացի՞ք —	Տէեայէք պի հէսսէֆրէ

ՏՕՔԹ. ԱՐՍԼԱՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ՆԵՐՔԻՆ ԲԺԻՇԿ ՍՈՒԷՋԻ

Ջրանցքին Ֆրանկն հիւանդանոցի

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ԵՒ ՍԵՌՍՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Շաբաթ օրը կարօտեալներու ձրի դարմանս

Հասցէ, Հալէպ Պուլվար ըր Ֆրանս թիւ 37

21—25 Թապախ Նաֆախ Սրճարանին կից

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ
ԵՒ
ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

Անուարական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավօյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՍԻՍՆԴԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %՝ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն արագ, շքեղ և ապահով նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթևեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ		
Մանհ Թթան	»	6	*Յուլիս*	*Հավրէն*
Բր զիտէնտ Րուզվէլթ	»	13	»	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	20	»	*Հավրէն*
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	27	»	»
Մանհաթթան	»	3	*Օգոստոս*	»
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	10	»	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	14	»	*Հավրէն*
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	27	»	»

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00. Մաարաք փողոց Պէյրութ. B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

ՍԱԼՕՆ - ՍԱՎՈՅ -

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՔՍՈՒՏԵԱՆ

Պուրճ, Էթն Աէրայի քով

Հրապարակ հանած ենք բաժանորդագրութեան տետրակներ, իւրաքանչիւրը 18 զուգոն պարունակող, գին 75 ս. դ. (կանխիկ)։ Ածիլումի՝ 1 զուգոն, մազ կտրել ու ածիլումի՝ 2 զուգոն։

Մեր սալօնի մէջ կը տիրէ ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՃԱՇԱԿ

Ամէն յաճախորդի գատ ածելիներ *Օգտուեցէք առիթէն*

Ա Պ Է Լ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Արուեստագիտական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊԷԼ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ, ուր ամենադժուարահաճ յաճախորդներն անգամ կ'առնեն կատարեալ գոհացում։

ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐ ՍՄԲՌՆԱՑԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՍՈԹԻՒ

Գիտական լոյսի խաղերով բոսթ քարթ (6 հատ 150 Ս. Դ. (12 » 200 Ս. Դ.

Խմբանկար հարսանեկան կամ առանձին բոսթրէ, (6 հատ 400 Ս. Դ. (12 » 600 Ս. Դ.

Ցարգելի յաճախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն ատեն միայն երբ կատարելապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն։

ՖՕԹՕ ԱՊԷԼ, 9 Ավընիւ Ֆրանսէզ

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋԱՐԱՏՈՒՆԸ

Պուրճ— Հին Սէրայի ետեւի անկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է

Հայկական ժամադրավայր՝ մտերմիկ շրջանակով

Օ Դ Ա Ս Ո Ւ Ն Թ Է Ր Ր Ա Ս

Մասնասենեակ՝ ընտանիքներու համար

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ,

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

Դիմէ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ԵՐՈՒԱՆԴ ՃԷՆՏԷՐԷՃԵԱՆԻ

ՅՈՎ. Հ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ - կերպասավաճառը հաստատած է մասնաճիւղ մը Պէյրութ, Սուգ - էլ - Նուրիէ։

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու նոր մթերք եղանակի համապատասխան նորոյթներով. մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում անմրցելի գիներով։

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Խղճամիտ աշխատանք

Ճշտապահութիւն

Գոհացում ամենէն դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne քաղաքապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ ըր քլինիք St. Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Քոլինիքին) Հանրին քաղի իր սեփական նորակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. 10-12. կ. վ. 2-6. St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ժանկաբարձութեան, գլուխի, մորթի, վեներական, ներքին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէն օր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. 10-12։

Խղճամիտ, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. աղքատ հիւանդներուն ձրի դարմանում հինգշաբթի օրերը կ. վ. 2-6։

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 ՔԱԲՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաբուսիններու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաբուսիններու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին միջոցներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-thérapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, նոր եւ հին ցերմամիզութիւն, փրօսթաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու ակարութիւնները. նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ակարութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանիշակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր միջնէ. կէսօր։

Յ. Կրպինեան եւ Որդի

ՊԻՂԻՆՋԷ ՆՈՐ ՀՐՇԷՋՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ ՄԱՐԳԱՅՈՎ

Երաշխաւորուած 20 տարուան համար

ՐԻՒ ԳԱԲՐԻՍԻԷՆ ԹԻՒ 43

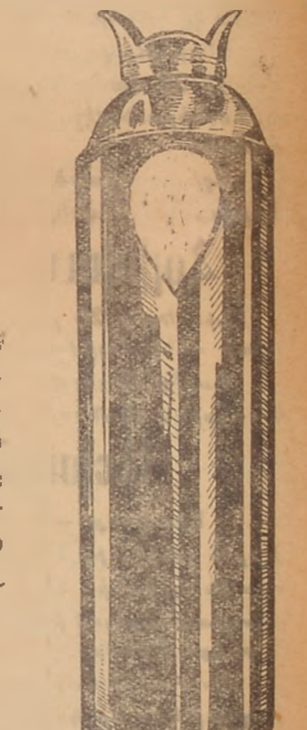

Յովհաննէս Կրպինեան եւ Որդի Գործարանին մէջ կը շինուին՝ տաս կատարելագործեալ յօրինուածքով եւ ամենաարդիական քիմիական բաղադրութիւններով գործող եւ 20 քիլոկրամ ճնշումի դիմացող պղինձէ հրշէջներ, ԼԻՊՆԱՆ մարքայով։

Անոնք արժանագրուած ըլլալով Քաղաքապետութեան Տնօրէնութեան մօտ, նաեւ արժանացած են Ֆրանսական թէքնիք յանձնախումբի գնահատման։

Գիները չափազանց դիւրամատչելի

եւ

Արդիւնքը երկվայրկեանական է։

Մանկակա՞լի կամ Աթո՞ռի պէտք ունիս, գնէ՛

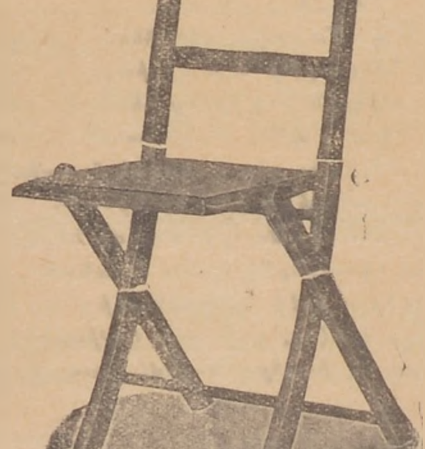

Ekvall վաճառատնէն մանկակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն՝ գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր ծալլուող աթոռները տօկուն, ներկայանալի, թեթեւ եւ դիւրամատչելի ամէն քսակի։—

Բնական գոյնով՝ հատը 130 ս. գ. ընկոյզի գոյն՝ հատը։ 135 ս. դ.

—o—

Գիւղ երթալէ առաջ այցելէ մեզ անգամ՛մը եւ գնէ աթոռ մը որ կրնայ ծառայել քեզ տարիներ տարուան, ըլլայ գիւղը թէ տանդ մէջ։

Մեր մանկակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadaի քով, Avenue Foch։

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով։

ԴԵՂՕՐԱՅՔԻ ՃԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոտքերուդ եւ թեւերուդ տակը կը քրտնի՞ն, ... Oրերու. Պարան, եւ ... կը զգզուի՞ս, գնէ, Hidro-milkuderm ... քէ... Pommade Desitin & Poudre: ... Desitin ... boutons ... Coricide parfait: ... Coricide parfait ... Dr. THILO & Co. Մաքրման ծանօթ է արդէն ամենուն, գործածեցէք նաեւ ... Chlorure d'Etyle, serum glucosé, Emetine, Huile camphré եւ ... Injection ...

Աւելի տեղեկութեանց, գնումի եւ այլ ... համար դիմել

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ Պապ—Իտրիս 128 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

— 26 —

լու և Նրանից միշտ խարմ աշխուժութեան մէջ պահելու համար։ Նա չափազանց լաւ մարդ էր, ինձ որդու նման սիրում էր և միշտ բարի խրատներ էր տալիս։ Նա խոստանում էր որ մի քանի տարի եւս կը շարունակեմ գործել Նրա արհեստանոցում, և բոլորովին կը կատարելագործուեմ, այն ժամանակ կ'օգնէ ինձ, միջոցներ կը տայ, որ ինձ համար սեփական արհեստանոց բաց անեմ, ես բոլորովին հաւատում էի, որ նա կը կատարէ իր խոստումները, այդ պատճառով աւելի եռանդով էի աշխատում։ Նա այնքան բարի և ճշմարիտ մարդ էր, որ երբեք չէր խաբի։ Ես արդէն մի քանի օրինակներ տեսել էի, թէ ոպէս իւր աշակերտներին բախտաւորեցրել էր նա։

Բայց մի սարսափելի դէպք ոչնչացրեց իմ բոլոր գեղեցիկ ցնորքները․․․։

Մի օր յանկարծ մտան մեր արհեստանոցը ոստիկանութեան փէրրաշները, վարպետիս կալանաւորեցին, արհեստանոցը շրջապատեցին զինուորներով, սկսեցին խուզարկութիւններ անել։ Վարպետիս հետ կալանաւորեցին մեր աշակերտներից և բանւորներից շատերը։ Ես փախայ, ինձ բռնել չկարողացան։

Երեկոյ էր, արեւը մայր էր մտել, գիշերային խաւարը տարածվում էր երկրի վրայ։

Ես առանց կանգ առնելու, վազում էի ինչպէս մի արնխաց եղջերու, բայց ինքս ալ չգիտէի, թէ ո՞ւր էի գնում։ Երկիւղն ու սարսափն ինձ առաջ էին մղում։ Ես լաւ գիտէի թէ ինչ բան է պարսկական փէրրաշը, և ինչ սոսկալի հետեւանք կարող է ունենալ մի քանի ժամ առաջ պատահած անցքը։

Երբ բոլորովին մթնեց, կա՛ գնեցի, որ փոքր ինչ հանգստանամ։ ANER գնա՞մ,— այդ հարցը ծագեց իմ գլխում։ Մտածում էի, մտածում, և ոչ մի ելք չէի գըտ-

— 27 —

նում։ Եթէ մեր տունը գնայի, այնտեղ էլ կարող էին յայտնուել փէրրաշները։ Ցուրտ-հատաութիւնը խեղդում էր ինձ, ամբողջ մարմինով դողում էի։

Մինչ այդ տագնապի մէջ էի, յանկարծ լսեցի իմ անունը, մէկը կոչում էր ինձ։ Զարհուրանքը բոլորովին տիրեց ինձ։ Նա մօտեցաւ։

— Մուրադ, ասաց նա,— ինչո՞ւ ես այդպէս շփոթուած, ի՞նչ է պատահել քեզ հետ։

Ես հանգստացայ։ Ինձ հետ խօսողը իմ ծանօթներիցս մէկն էր։ Նա մի լաւ պատանի էր, որին կոչում էին Ասլան։ Ես պատմեցի նրան մի քանի ժամ առաջ պատահած դժբախտութիւնը։ Նա փոքր ինչ մտածեց, յետոյ ասաց.

— Եկ ինձ հետ, մենք չենք թողնի, որ դու փէրրաշների ձեռքը ընկնես։

Այդ «մենք»ից ես հասկացայ, որ նա մինակ չէր, ուրիշ ընկերներ ևս ունէր։

Նա տարաւ ինձ իւր ընկերների մօտ, մէկի անունը Կարօ էր, միւսինը Սագօ։ Դրանք որբ պատանիներ էին, անտուն, անտէր, անհայր ու անմայր։ Ապրում էին երկնքի թռչունների նման, քնում էին այնտեղ, որտեղ մթնում էր օրը։ Երեքն ալ հասակակից էին ինձ հետ։ Ես առաջուց ծանօթ էի նրանց հետ և լաւ ծանօթ։ Նրանք հին քաղաքի դպրոցի աշակերտներից էին, սովորում էին մի քահանայի մօտ, որին կոչում էին աէր Թոթիկ։ Մի անգամ այդ երեքն էլ փախան նրա դպրոցից և բոլորովին անյայտացան։ Այն օրից անցել էին մի քանի ամիսներ, այժմ առաջին անգամ կրկին հանդիպում էի վաղեմի ծանօթներիս։

— Մուրադ, ասաց ինձ նրանցից աւելի մեծը, Կարօն,— եթէ մեզ մօտ մնալու լինես, դու ազատուած կը լինես վտանգից։